

JEGYZET

KÖZTERÜLET-FELÜGYELŐK RÉSZÉRE

a közterület-felügyelet intézkedési jogosultságát érintő új szabálysértési törvény egyes kérdéseiről, valamint az egyes közúti közlekedési szabályok megszegése esetén a közterület-felügyelő által alkalmazható közigazgatási hatósági intézkedésekről

© 2013

BELÜGYMINISZTERIUM

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

JEGYZET

KÖZTERÜLET-FELÜGYELŐK RÉSZÉRE

a közterület-felügyelet intézkedési jogosultságát érintő új szabálysértési törvény egyes kérdéseiről, valamint az egyes közúti közlekedési szabályok megszegése esetén a közterület-felügyelő által alkalmazható közigazgatási hatósági intézkedésekről

Írta:

Szabóné dr. Gáspár Erzsébet –(Belügyminisztérium) – I. FEJEZET
Darkó Zsolt r. őrnagy (Belügyminisztérium) – II. FEJEZET

Lektorálta: Dr. Bodnár Bence

I. FEJEZET

az új szabálysértési törvény közterület-felügyelet intézkedési jogosultságát érintő egyes kérdéseiről

I. BEVEZETŐ

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) szerint a közterület-felügyelőnek 13 szabálysértési tényállás esetében van lehetősége arra, hogy helyszíni bírságot szabjon ki szabálysértés elkövetése esetén, szemben a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Sztv.), ahol csak 12 tényállás esetén volt erre lehetősége. Annak ellenére alkalmazhat több esetben helyszíni bírságot a közterület-felügyelő, hogy a Szabs. tv.-ben lényegesen kevesebb tényállás szerepel, mint az Sztv.-ben, valamint az egyes szabálysértésekről szóló Korm. rendeletben. Mindennek az az oka, hogy a Szabs. tv. koncepciója az volt, hogy a szabálysértéseket lehetőség szerint gyorsan, a helyszínen le lehessen zárni, a költségkímélőbb eljárási móddal.

De nézzük meg, hogy **mi is az a szabálysértés?** A jogszabályok alapján ugyanis már nemcsak szabálysértés, hanem egyéb szabályszegés esetén is lehetősége van a közterület-felügyelőnek az elkövető felelősségre vonására és ezek miatti szankcionálást meg kell tudni különböztetni.

Szabálysértés az a törvény által büntetni rendelt tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra. Ezek alapján tehát csak a Szabs. tv. által nevesített tényállást lehet helyszíni bírsággal sújtani, sem kormányrendelet, sem önkormányzati rendelet szabálysértési tényállást nem állapíthat meg.

II. MIKOR VAN LEHETŐSÉG SZABÁLYSÉRTÉSI FELELŐSSÉGRE VONÁSRA?

A szabálysértést meghatározó jogszabály szerint csak a belföldön elkövetett szabálysértések esetén, kivéve, ha nemzetközi szerződés vagy törvény másként nem rendelkezik.

A szabálysértést az elkövetése idején hatályban lévő jogszabályok alapján kell elbírálni. Ha a szabálysértés elbírálásakor hatályban lévő új jogszabály szerint a cselekmény már nem minősül szabálysértésnek vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új jogszabályt kell alkalmazni.

Az új, enyhébb jogszabályt akkor kell alkalmazni visszaható hatállyal, ha annak alapján az eljáró hatóság adott ügyben az elkövető szempontjából ténylegesen kedvezőbb határozatot hoz, mint amelyet a régi jogszabály alapján hozna. Erre akkor nyílik lehetőség, ha pl. az új jogszabály szerint a cselekmény már nem minősül szabálysértésnek. Ilyen volt pl. a közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának megszegése szabálysértés, amelyet az Alkotmánybíróság megsemmisített.

Nem beszélhetünk azonban jogszabályváltozásról (s ezért visszaható hatályról sem), ha a jogsértő cselekménynek éppen az a lényege, hogy meghatározott időben követik el. Ugyanígy kell elbírálni az ún. keretszabályt kitöltő rendelkezés megváltozását is. Ha pl. megváltozik a KRESZ-nek bizonyos rendelkezése, vagy megváltoztatják a KRESZ táblák kihelyezését, ennek a változásnak nincs kihatása arra, hogy felelősségre lehet-e vonni később azért, amit akkor követett el, amikor még a tiltó tábla kinn volt.

III. KIK JÁRhatnak EL SZABÁLYSÉRTÉS MIATT?

Van az általános szabálysértési hatóság a fővárosi, megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala, továbbá az e törvény által a hatáskörébe utalt szabálysértés miatt a szabálysértési hatóság jogkörében a rendőrkapitányság vagy az egyes feladatok ellátására létrehozott rendőri szerv, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve jár el.

Szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt első fokon a helyi bíróság jár el.

A Szabs. tv. az általános hatáskörű szabálysértési hatóságot, vagyis a járási hivatalt az egyes tényállások mellett nem jelöli, míg a többi szabálysértési hatóságot, illetve a bíróságot jelöli minden egyes tényállás mellett, vagy a Fejezet végén, hogy az adott Fejezetben meghatározott szabálysértések miatt kik járhatnak el.

IV. KIK JOGOSULTAK HELYSZÍNI BÍRSÁG KISZABÁSÁRA?

A rendőrség az e törvényben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot. E törvény eltérő rendelkezése hiányában szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt csak a rendőrség szabhat ki helyszíni bírságot.

Törvényben meghatározott esetben szabálysértés észlelése esetén - amennyiben ezt e törvény külön említi - helyszíni bírságot szabhat ki:

- a) a járási hivatal arra felhatalmazott ügyintézője,
- b) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve,
- c) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv arra felhatalmazott ügyintézője,
- d) a közlekedési hatóság ellenőre,
- e) **a közterület-felügyelő,**
- f) a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr,
- g) az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője,
- h) a halászati őr,
- i) a mezőőr.

A közterület-felügyelő tehát a Szabs. tv. 39. § (2) bekezdés d) pontja szerint a meghatározott esetekben helyszíni bírságot szabhat ki.

V. A SZABÁLYSÉRTÉSI HATÓSÁG HATÁSKÖRE ÉS ILLETÉKESSÉGE

Általános illetékesség szerint a szabálysértési eljárás lefolytatására az eljárás alá vont személy lakóhelye szerinti szabálysértési hatóság illetékes. Természetesen vannak kivételes illetékességi szabályok is, pl. ha a szabálysértési eljárás gyorsabb és eredményesebb lefolytatása indokolja, az eljárás alá vont személy tartózkodási helye, munkahelye, az elkövetés helye, továbbá a szabálysértés felderítésének helye szerint illetékes szabálysértési hatóság is eljárhat.

VI. A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁS MEGINDULÁSA

A szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

A Szabs. tv. lehetőséget biztosít arra, hogy a feljelentést akár szóban, akár írásban meg lehet tenni. Természetesen a helyszíni bírság kiszabására jogosult szervnek kötelessége a feljelentést írásban megtenni. A szóbeli feljelentés leginkább az állampolgárokra vonatkozik.

A feljelentésnek tartalmaznia kell a feljelentett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés körülményeinek a leírását, a bizonyítási eszközök megjelölését, továbbá, ha az eljárás alá vont személy ismert, a személyi adatait. Ha lehetőség van rá, a bizonyítási eszközöket csatolni kell a feljelentéshez.

VII. A HELYSZÍNI BÍRSÁG

Helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A Szabs. tv. szakított azzal a régi szabállyal, amikor is csak akkor volt lehetőség helyszíni bírság kiszabására, ha az elkövetőt a szabálysértés elkövetésén tetten érték. A hatályos szabályok szerint bővült ez a kör és minden helyszíni intézkedés esetén, ha a szabálysértést elismerik, helye van helyszíni bírság kiszabásának.

A helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig terjedhet. A Szabs. tv. bevezette, hogy az ismételt elkövetés súlyosabban legyen büntethető. Ennek megfelelően, ha valaki hat hónapon belül ismételt elkövet szabálysértést, akkor a helyszíni bírság összege már akár hetvenezer forint is lehet. Ehhez azonban a majd később bemutatott szabálysértési nyilvántartási rendszerbe be kell lépni és ellenőrizni kell. Ebbe a körbe nem tartoznak bele a közlekedési szabálysértések, azokra külön rendelkezések az irányadók.

Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs helye jogorvoslatnak. A helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről tájékoztatni kell az elkövetőt. Ez a tájékoztatás arról szól, hogy ha nem fizeti be a helyszíni bírságot, azt ötezer forintként egy napi szabálysértési elzárásra kell átváltoztatni, illetve, hogy a helyszíni bírságot a befizetésre rendelkezésre álló határidőt követő három munkanapon belül jelentkezzék az állami foglalkoztatási szervnél a helyszíni bírság közérdekű munkával történő megváltása érdekében.

Az eljárás alá vont személy a helyszíni bírságot az alábbiak szerint fizetheti meg:

- a) ha annak feltételei adottak, a helyszínen erre alkalmas, erre a célra a hatóság által rendszeresített elektronikus eszközön teljesítve, készpénz-kímélő fizetési mód alkalmazásával (átutalással),
- b) ha erre nincs lehetőség vagy az eljárás alá vont személy azzal nem él, a részére átadott csekkszelvényen vagy banki átutalással a helyszíni bírság összegének az e törvényben meghatározott határidőn belül történő megfizetésével, átutalásával teljesítheti.

Készpénzzel a helyszíni bírságot a helyszínen nem lehet leróni!

Ha az elkövető a megadott határidőn belül nem fizeti meg a helyszíni bírságot, a meg nem fizetett helyszíni bírság végrehajtására kell intézkedni. A helyszíni bírságot kiszabó szerv az iratok megküldésével értesíti a lakóhely szerinti általános szabálysértési hatóságot, azaz a járási hivatalt, hogy az elzárásra történő átváltoztatásra tegye meg a szükséges intézkedést.

A közlekedési szabálysértésekre a 63/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet megállapította a helyszíni bírság kötelező mértékét (lásd melléklet).

Ha a kötelező mértékű helyszíni bírsággal sújtandó közlekedési szabálysértés elkövetése miatt eljárás alá vont személyt az elkövetés időpontját megelőző hat hónapon belül újabb közlekedési szabálysértés miatt helyszíni bírsággal sújtották, akkor

- a) a második szabálysértés elkövetése esetén az ahhoz rendelt kötelező mértékű helyszíni bírság kétszeresét kell kiszabni;
- b) a harmadik, illetve az azt követő szabálysértés elkövetése az ahhoz rendelt kötelező mértékű helyszíni bírság háromszorosát kell kiszabni, de az nem haladhatja meg a hetvenezer forintot.

A helyszíni bírság kiszabása során, ha kötelező mértékű helyszíni bírsággal sújtandó több szabálysértés elbírálására kerül sor, az elkövetett szabálysértésekhez rendelt helyszíni bírságok közül a legmagasabb bírságot kell alkalmazni.

Ha kötelező mértékű helyszíni bírsággal sújtandó szabálysértés és más szabálysértés egyidejű elbírálására kerül sor, a kiszabható helyszíni bírság nem lehet kevesebb, mint a kötelező mértékű helyszíni bírság, de az nem haladhatja meg az ötvenezer forintot, ismételt elkövetés esetén a hetvenezer forintot.

Fiatalkorúval szemben helyszíni bírságot csak akkor lehet kiszabni, ha a fiatalkorú annak megfizetését vállalja.

VIII. GÉPJÁRMŰVEZETŐ TÁVOLLÉTÉBEN KISZABHATÓ HELYSZÍNI BÍRSÁG

A gépjárművel elkövetett szabálysértés miatt a helyszíni bírságot a gépjárművezető távollétében is ki lehet szabni. Ilyenkor a gépjármű forgalmi rendszáma alapján megállapított üzemben tartó címére kell a kiszabott összeget tartalmazó csekkiszelvényt megküldeni.

Ha a gépjármű üzemben tartója a helyszíni bírság kiszabását nem veszi tudomásul, a szabálysértés miatt az illetékes szabálysértési hatóságnál feljelentést kell tenni. Ugyancsak feljelentést kell tenni akkor is, ha a gépjármű üzemben tartójának megküldött csekkiszelvényen vagy banki átutalással a helyszíni bírságot 30 napon belül nem fizetik meg.

IX. HELYSZÍNI BÍRSÁGOLÁS HIVATALBÓLI ÉS KÉRELEMRE TÖRTÉNŐ FELÜLVIZSGÁLATA

Ha a közterület-felügyelő hivatalból eljárva megállapítja, hogy a döntés jogszabályt sért, a közterület-felügyelő a döntését módosítja vagy visszavonja. A döntést közölni kell azzal, akivel szemben a helyszíni bírságot kiszabták.

A helyszíni bírsággal sújtott személy a döntéstől számított harminc napon belül kérheti, hogy a helyszíni bírságot kiszabó szerv vagy személy hivatalból vizsgálja felül a döntését, ha utóbb észleli, hogy a döntés jogszabályt sért. Ha a helyszíni bírságot kiszabó szerv vagy személy ez alapján megállapítja, hogy a döntés jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja.

Ha a helyszíni bírságot kiszabó szerv vagy személy azt állapítja meg, hogy a döntés módosításának vagy visszavonásának nem állnak fenn a feltételei, a helyszíni bírsággal sújtott személyt tájékoztatja álláspontjáról. A helyszíni bírságot kiszabó szerv vagy személy az erre vonatkozó bejelentés megtételétől számított tizenöt napon belül módosítja vagy vonja vissza a döntését, illetve tájékoztatja a helyszíni bírsággal sújtott személyt.

Ha a döntés jogszabályt sért, az eljárás lefolytatására a helyszíni bírságot kiszabó szerv vagy személy csak egy ízben, a döntés közlésétől számított hat hónapon belül jogosult.

Jogsabálysértőnek számít a döntés, ha

- a) nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendeli el,
- b) ha a cselekményt az elkövetés idején jogszabály nem rendelt szabálysértésként büntetni,
- c) akivel szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn (gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer, fenyegetés, tévedés,

- jogos védelem, végszükség, magánindítvány hiánya, törvényben meghatározott egyéb ok),
- d) megbízhatósági vizsgálatot folytató személy, ha jogszabályban meghatározott feladata ellátása során követi el a szabálysértést,
 - e) ha arra nem jogosult szerv vagy személy szabta ki a helyszíni bírságot,
 - f) a cselekmény nem szabálysértés,
 - g) a szabálysértést nem az eljárás alá vont személy követte el,
 - h) a törvényben meghatározottnál magasabb összegű helyszíni bírságot szabtak ki,
 - i) kötelező mértékű és ismételt elkövetés esetén kiszabott bírság nem a meghatározott összegű, hanem magasabb bírságot szabták ki.

A helyszíni bírság módosítására csak a kötelező mértékű és ismételt elkövetés esetén nem megfelelő összegű bírság esetében és kizárólag a meghatározott összegnek megfelelő bírságösszeg megállapítására van lehetőség.

A helyszíni bírság módosításáról vagy visszavonásáról hozott döntés ellen, illetve a tájékoztatás ellen nincs helye jogorvoslatnak.

X. HELYSZÍNI IDÉZÉS, ÉRTEŚÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG

A Szabs. tv. szerint helyszíni bírság kiszabására, illetve jogszabály alapján ellenőrzésre jogosult szerv vagy személy a szabálysértési elzárással nem büntethető szabálysértés tetten ért elkövetőjét, amennyiben a helyszíni bírság kiszabását nem veszi tudomásul, szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása érdekében az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatósággal (rendőrség, vámszerv, járási hivatal) egyeztetett, de legkésőbb öt napon belüli időpontra a helyszínen a szabálysértési hatóság elé idézheti.

Ehhez azonban a helyszíni bírság kiszabására jogosult szervnek vagy személynek be kell szereznie a helyszínen felkelhető, az eljárás lefolytatásához szükséges bizonyítékokat és a helyszínen tartózkodó tanúkat idézi. A beszerzett bizonyítékokról és a tanúkat az eredményéről feljegyzést kell készíteni, amelyben a szabálysértési hatóság által történő döntéshozatalhoz szükséges mértékben részletezni kell a szabálysértést. Ebbe a feljegyzésbe kell rögzíteni az idézést, az idézett személy személyi adatait, a szabálysértési hatóság megnevezését, a meghallgatás helyét és idejét, az idézés kézbesítőjének nevét, valamint a szabálysértés megnevezését, továbbá az idézés elmulasztása következményeinek a megjelölését, azaz, hogy amennyiben a meghallgatás nem szükséges, akkor döntést hoz, ellenkező esetben elővezetésnek van helye, amennyiben nem jelenik meg.

A feljegyzést haladéktalanul meg kell küldeni az eljárásra illetékes szabálysértési hatóságnak, valamint gondoskodni kell arról, hogy a bizonyítási eszközök a szabálysértési hatóság rendelkezésére álljanak.

Ha az idézést az eljárás alá vont személy nem veszi át vagy annak átadása előtt a helyszínről eltávozik, a meghallgatáson történő meg nem jelenése az eljárás lefolytatásának nem akadálya.

XI. A SZABÁLYSÉRTÉSI NYILVÁNTARTÁSI RENDSZER

A szabálysértési nyilvántartási rendszer fontossága, hogy a helyszíni bírságolásra jogosult szerv vagy személy ellenőrizni tudja az elkövető előéletét. Ugyanis az utolsó elkövetéstől számított hat hónapon belüli ismételt elkövetés esetén a helyszíni bírság összege emelkedik a már előzőekben említett mértékben. Ezért minden egyes személyt a bírságolás előtt a nyilvántartásban ellenőrizni kell és ennek megfelelően kell kiszabni a helyszíni bírságot.

A szabálysértési nyilvántartások a következőket tartalmazzák:

- a) a szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartása,
- b) a szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartása,
- c) a szabálysértési nyilvántartási rendszer használatára jogosultak nyilvántartása.

XII. A SZABÁLYSÉRTÉST ELKÖVETETTEK ÉS A HELYSZÍNI BÍRSÁGOLTAK NYILVÁNTARTÁSA

A szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartásában annak a személynek az adatait kell nyilvántartani, akit a szabálysértési hatóság vagy a bíróság szabálysértés elkövetése miatt jogerősen elmarasztalt, vagy akivel szemben helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy helyszíni bírságot szabott ki.

A szabálysértés elkövetőiről és a helyszíni bírságoltakról vezetett nyilvántartás részére a helyszíni bírság kiszabására

jogosult szerv vagy személy a helyszíni bírság kiszabását követően azonnal, de legkésőbb három napon belüli közli

- a) a helyszíni bírság kiszabására jogosult megnevezését,
- b) a döntés számát és keltét,
- c) a helyszíni bírság összegét,
- d) az elkövetett szabálysértés megnevezését, az elkövetés helyét és idejét.

A helyszíni bírság megfizetése esetén annak tényét és időpontját a helyszíni bírság megfizetésének időpontjáról történő tudomásszerzését követő három napon belül közli a nyilvántartás részére.

A gépjárművezető távollétében kiszabható helyszíni bírság esetén a szabálysértés elkövetőiről és a helyszíni bírságot vezető nyilvántartás részére a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy az előzőekben felsorolt adatokat nem három napon belül, hanem a helyszíni bírság megfizetésének időpontjáról történő tudomásszerzését követő három napon belüli közli. (Megjegyzés: a 21/2012. (IV. 13.) BM rendelet jelenleg ezt a kötelezettséget tartalmazza, azonban tekintettel arra, hogy itt nem feltétlen azonos a szabálysértés elkövetője és a helyszíni bírságot személy, ezért előéletként ezt nem lehet figyelembe venni, szükséges lesz a jogszabály, esetleg még a Szabs. tv. módosítása is.)

XIII. KÖZVETLEN HOZZÁFÉRÉSEL TÖRTÉNŐ ADATÁTVÉTEL A SZABÁLYSÉRTÉSI NYILVÁNTARTÁSOKBÓL

A szabálysértési nyilvántartási rendszerhez az erre a célra kialakított, a szabálysértési nyilvántartási rendszer távoli elérését lehetővé tevő számítástechnikai alkalmazás útján hozzáférő, egyedi azonosítóval rendelkező személynek a következő adatokat kell megadni:

- a) a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv megnevezését,
- b) a hozzáférésre felhatalmazott személy egyedi azonosítóját,
- c) a közvetlen hozzáférés célját, jogalapját,
- d) a közvetlen hozzáféréssel érintett, a szabálysértési nyilvántartási rendszerben nyilvántartott személynek a családi nevét és utónevét, születési családi nevét és utónevét, előző családi és utónevét, nemét, születési helyét és idejét, anyja születési családi nevét és utónevét, személyi azonosítóját.

A szabálysértési nyilvántartó szerv a közvetlen hozzáférést gyakorló szerv részére haladéktalanul, elektronikus úton továbbítja azokat az adatokat, amelyek tekintetében a közvetlen hozzáférésre való jogosultság fennáll, ezzel egyidejűleg adatvédelmi záradékban hívja fel a figyelmet az adatok jogszerű felhasználásának követelményére.

XIV. EGYES SZABÁLYSÉRTÉSEK

182. § Polgári felhasználású robbanóanyaggal és pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértés

Az [1] bekezdésben meghatározott robbanóanyag fogalmát a polgári felhasználású robbanóanyagok forgalmazásáról és felügyeletéről szóló 191/2002. (IX. 4.) Korm. rendelet határozza meg.

A Btk. az engedély nélküli előállítás, megszerzést, birtoklást, arra nem jogosultnak való továbbítást bűncselekménnyé nyilvánítja (Btk. 263. §).

A robbanóanyag szabálysértési tényállásokat viszont csak az engedélyes követheti el, míg a bejelentési kötelezettség elmulasztását bárki megvalósíthatja.

A robbanóanyagoknak meg kell felelni a rájuk vonatkozó alapvető biztonsági követelményeknek. A robbanóanyagokat forgalomba hozatal előtt megfelelőségi jelöléssel kell ellátni. A megfelelőségi jelölést jól láthatóan, könnyen olvashatóan és maradandóan a robbanóanyagon, vagy ha ez nem lehetséges, a robbanóanyaghoz rögzített azonosító táblán vagy a csomagoláson kell elhelyezni.

Nyilván ezzel a tényállással nem gyakran fognak találkozni, szemben a [2] bekezdésben foglaltakkal, a pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértéssel.

A lőfegyverekről és lőszerkekről szóló 2004. évi XXIV. törvény szerint pirotechnikai terméknek minősül minden olyan tárgy, amely robbanóanyagot vagy pirotechnikai elegyet tartalmaz és működése során előre meghatározott speciális hatást (hang, fény, láng, szikra, köd, füst) fejt ki. Nem tartozik ebbe a körbe a gyufa és a csillagszóró.

Polgári célú pirotechnikai tevékenységnek minősül a pirotechnikai termék

- gyártása,
- forgalomba hozatala,
- forgalmazása,
- tárolása,
- kiállítása,
- felhasználása,
- birtoklása,
- vizsgálata, valamint
- megsemmisítése.

Főszabály szerint a rendőrség által kiadott hatósági engedély szükséges a polgári célú pirotechnikai tevékenységhez.

A rendőrség a polgári célú pirotechnikai tevékenységet jogosulatlanul végző, továbbá a tevékenységére vonatkozó előírásokat ismételtelen vagy súlyosan megsértő vállalkozást felügyeleti bírsággal sújthatja. Ha a vállalkozással szemben mind a felügyeleti bírság, mind a Szabs. tv. szerint minősülő polgári felhasználású robbanóanyagokkal és pirotechnikai termékekkel kapcsolatos szabálysértés miatt bírság kiszabásának feltételei fennállnak, kizárólag a felügyeleti bírság megállapítására irányuló eljárásnak van helye.

A szórakoztató célra szánt pirotechnikai termékeket osztályba kell sorolni.

1. pirotechnikai osztályba tartozik az a pirotechnikai termék, amely nagyon alacsony kockázattal és elhanyagolható zajszinttel jár és amelyet – beleértve az emberi tartózkodás céljára szolgáló épületek belsejét is – behatárolt területen való használatra szántak. Nem kell engedély a 14. életévet betöltött személynek, 1 kg nettó termékig.
2. pirotechnikai osztályba tartozik az a pirotechnikai termék, amely alacsony kockázattal és alacsony zajszinttel jár és a szabadban lévő behatárolt területen való használatra szántak. Nem kell engedély a 16. életévet betöltött személynek, 1 kg nettó termékig.
3. pirotechnikai osztályba tartozik az a pirotechnikai termék, amely közepes kockázattal jár, a szabadban lévő nagy nyílt területen való használatra szántak és amely zajszintje nem ártalmas az emberi egészségre. Nem kell engedély a nagykorú személynek december 28-a és 31-e között történő megvásárlásához és a használati és kezelési útmutatóban meghatározottak szerint december 31-én 18 órától a következő naptári év január 1-jén 6 óráig történő felhasználásához.

Amennyiben nem alkalmazható a helyszíni bírságolás, úgy a feljelentést az elkövető lakóhelye szerinti rendőrkapitánysághoz kell megtenni.

185. § Koldulás

2000 márciusa óta a koldulás önmagában nem jogellenes, hiszen a szabálysértési jogszabályok „csak” két, való jogtárgyat támadó változatot büntetnek:

- a gyermekkel való koldulást, illetve
- az ún. zaklató módon való kéregetést.

A jogalkotó meglehetősen sajátos felfogása szerint minden esetben megvalósul a zaklató jelleg, amikor nem néma (esetleg felirattal kommunikáló), egyhelyben álló kéregetésről van szó, ha tehát a kéregetés – fogalmazzunk úgy – személyre szólóan történik, történjen ez akár a legudvariasabb módon.

A helyszíni bírság kiszabásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy annak megfizetése – éppen a koldulás szükségességére tekintettel – igen nagy nehézséget okozhat az elkövetőknek.

Abban az esetben, ha az önkormányzatok rendelettel megtiltják a „néma” koldulást is, az nem szabálysértés, tehát nem lehet szabálysértési helyszíni bírságot kiszabni. Ilyenkor közigazgatási bírságolásnak van helye.

Feljelentést az elkövető lakóhelye szerinti járási hivatalnál kell megtenni.

191. § Tiltott szerencsejáték

A kitöltő normát a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény képezi, amely a legfontosabb fogalmakat is meghatározza.

Szerencsejáték: minden olyan játék, amelyben a játékos pénz fizetése, vagy vagyoni érték nyújtása fejében, meghatározott feltételek fennállása vagy bekövetkezése esetén pénznyereményre, vagy más vagyoni értékű nyereményre válik jogosulttá. A nyereség vagy a veszteség kizárólag vagy túlnyomórészt a véletlentől függ, ideértve a fogadást is.

A gyakorlat szerint szerencsejátéknak minősül a kockajáték, a rulett, az „itt a piros hol a piros”, a „fej vagy írás”, a snóblí, a tivoli, a lórum, a huszonegy, a ferbli és a makaó. Nem minősül annak az a játék, ahol a játékos ügyessége, tehetsége, tapasztalata, szorgalma jut szerephez: a tarokk, a bridzs, a rómi, a kanaszta, az ulti és mindenekelőtt a sakk.

Tiltott szerencsejátéknak minősül az engedély nélkül vagy az engedélyben foglaltaktól eltérően, illetve a törvény szabályainak kijátszásával vagy az abban foglalt kötelezettség, vagy tilalom megszegésével szervezett szerencsejáték.

Az elkövetési magatartás a szervezés és a részvétel, mégpedig közterületen vagy nyilvános helyen.

Ha a játékos manipulál, tehát a többieket megtévesztve úgy avatkozik be, hogy a kívülállók ne nyerhessenek, akkor már csalásról beszélhetünk.

Amennyiben a tiltott szerencsejáték szervezését rendszeresen követik el, úgy már megvalósul a Btk. 267. §, a tiltott szerencsejáték szervezése.

Feljelentést az elkövető lakóhelye szerinti járási hivatalnál kell megtenni.

1

92. § Közkerölcs megsértése

Furcsa „karriert” futott be e tényállás. Az előkészítők ugyanis hosszú ideig biztosak voltak abban, hogy egy olyan „nyitott” tényállás, amely semmilyen elkövetési magatartást nem tartalmaz, jogállami körülmények között nem maradhat fenn. Nem lehet ugyanis megengedni, hogy teljességgel a jogalkalmazó erkölcsi értékítéletére legyen bízva, milyen magatartást ítél közkerölcsbe ütközőnek. A közkerölcs ugyanis határozatlan jogfogalom, amelynek meghatározása nemcsak a magyar közjogból hiányzik, de az Alkotmánybíróság sem vállalkozott annak meghatározására, teljességgel a bírói gyakorlatra bízva a fogalom tartalmi elemeinek kimunkálását.

Az AB szerint: „Az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül a jogban érvényesített közkerölcs tartalmát. Ahogy a »közérdek« meghatározását is alapvetően átengedte a demokratikus törvényhozásnak (ABH1993, 382), a közrendet és benne az erkölcsöket is a képviselőknek van joguk érvényesíteni – amíg valamely más okból az Alkotmány hatáiraiba nem ütköznek. Ezeket a határokat kell a fenti módszer szerint úgy megállapítani, hogy közben a közkerölcs önálló értékelésére lehetőleg ne kerüljön sor.” (21/1996. (V. 17.) AB határozat.)

Nincs általános mérce és értékrend, az azonban állítható, hogy a magatartás megítélésénél mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a konkrét időben és helyen milyen morális értékrend uralkodik, hol húzódik tehát az a határ, aminél többet (erősebbet, izgatóbbat, durvábbat stb.) az adott hely rendszeres odajáró közössége már nem képes tolerálni.

A tényállás pontosan rögzíti az elkövetés helyét (nyilvános hely, közforgalmú közlekedési eszköz), ugyanakkor nem követelmény a tényállásszerűséghez a cselekmény észlelése (veszélyeztető tényállás), de még csak észlelhetősége sem. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a jogellenesség alapja éppen a magatartás publikussága, mások számára észlelhető volta. Nem lehet tehát társadalomra veszélyesnek értékelni, ha minderre olyan körülmények között kerül sor (pl. elhagyott helyen), ahol nincs gyakorlati lehetőség arra, hogy mások – szándékuk, akaratuk ellenére – konfrontálódjanak a közmorál sérelmével.

Feljelentést az elkövető lakóhelye szerinti járási hivatalnál kell megtenni.

193. § Veszélyeztetés kutyával

Az (1) bekezdés a) pontjának első, illetve második fordulatába ütköző szabálysértés elkövetése abban az esetben állapítható meg, ha az ebet a település belterületén felügyelet nélkül bocsátják közterületre vagy hagyják kóborolni. A közterületre bocsátás, illetve a kóborolni hagyás kifejezésekből arra lehet következtetni, hogy az elkövető részéről szükséges annak felismerése, hogy szándékos vagy gondatlan a magatartása, esetleg mulasztása révén kutyái kijutnak a közterületre. A kialakult helyzetet akarnia kell, esetleg bele kell nyugodnia, illetve az állatok kijutásának elszabadulásának lehetőségével számolnia kell. A gyakorlatban többször előfordul, hogy az ebek a kertkapu vagy bejárati ajtó rövid idejű kinyitásokor – az ebre felügyelő személy akaratán kívül – szöknek ki a közterületre. Ilyenkor az „elkövető” oldalán – köznap értelemben – nem beszélhetünk közterületre bocsátásról, illetve kóborolni hagyásról. Az ilyen esetekben tett feljelentések elbírálása

a két fogalom – jogi értelemben vett – definiálatlansága miatt általában nehézséget jelent és a szabálysértési felelősség elbírálásánál a mérlegelési jogkör gyakorlásának jelentős szerep jut.

A (2) bekezdés szerinti szabálysértést követ el az a személy, aki harapós kutyáját nem zárt helyen tartja, vagy nem helyez el a ház (lakás) bejáratán a harapós kutyára utaló megfelelő figyelmeztető táblát. A harapós kutya fogalmát egyetlen jogszabály sem definiálja, így nehéz megítélni, hogy egy konkrét esetben megvalósult-e a szabálysértési tényállás. Nem egyértelmű, hogy a jogalkotó a fajtájánál vagy egyéni természeténél, habitusánál fogva agresszív ebekre vonatkoztatja-e a jogszabályi fogalmat (esetleg mindkettőre). Nem világos az sem, hogy az egy ízben embert mart ebet is harapósnak kell-e tekinteni, vagy csupán azt az állatot, amely már több alkalommal is támadó magatartást tanúsított, ami nem azonos a harapós eb fogalmával. Mindezek miatt a folyamatban lévő Szabs. tv. módosítás a harapós kutya kifejezést felváltja a veszélyes eb kifejezéssel.

195. § Csendháborítás

A csendháborítás, a zajkeltés leggyakrabban emberi hanggal, vagy valamilyen szórakoztató elektronikai cikkel, zajkeltésre alkalmas szerszámokkal, hangszerrel stb. valósítható meg. Gyakori téveszme azonban, hogy a csendháborítás csak este 10 órától reggel 6 óráig lehet megvalósítani. Ilyen kitétel a tényállásban nincs, az indokolatlan zajkeltéssel a csendháborítás egy délelőtti vagy délutáni időpontban ugyanúgy megvalósítható, mint éjszaka. Az azonban természetes, hogy nappal magasabb szintű zajt tűr el az ember, mint az éjszakai pihenés időszakában. A nem emberi zajokból származó zajok terhelési határértéke éjszaka mindig alacsonyabb, mint nappali időszakban.

A szabálysértés elbírálásánál mindenekelőtt azt kell figyelembe venni, hogy zajkeltés indokolt vagy indokolatlan volt-e. Nincs olyan jogszabály, amely megengedné, hogy valaki olyan zajt okozzon indokolatlanul, amivel mások nyugalma zavarható. Egy szekrény rögzítéséhez szolgáló furat készítése nappali órákban, vagy zeneiskolai tanulmányok folytatásához szükséges délutáni gyakorlás nem számíthat indokolatlannak még akkor sem, ha az ténylegesen a délutáni szieszta zavarja a szomszédot, vagy akár az alvó kisbaba erre ébred.

Sok esetben a társasházakban lakók eltérő életmódja folytán születik feljelentés, a korábban pihenni térőknek zavaró lehet az is, ha a szomszédjuk, aki késői időpontig szeret tv-t nézni, normál hangerővel működteti a készüléket. De akkor sem lehet teljes hangerővel hallgatni a zenét, ha ahhoz a közvetlen szomszédok hozzájárultak, mert a nem közvetlen szomszédot is zavarhatja.

196. § Köztisztasági szabálysértés

Az (1) bekezdés a) pontjának tipikus elkövetési módja bármilyen hulladék eldobása, szemégyűjtő edény felborítása, az abban összegyűjtött szemét kiszórása, szennyes folyadék kiöntése, közlekedési eszköz étellel, itallal való beszenyezése, közterületen való vizelés, ha az nem közkerékszebe ütköző, vagy például a kukák felborogtatása nem párosul riadalmat keltő kihívóan közösségellenes magatartással (garázdsággal).

Az (1) bekezdés b) pontjába foglalt elkövetési magatartás a kutyatartók és kutyát nem tartók között feszülő örök ellentét. A tényállás kifejezetten azt kívánja szabályozni, hogy az ebtulajdonos a kutyaürüléket távolítsa el.

Sokszor hallani azt a közhelyet, hogy egy szabály annyit ér, amennyit betartatnak belőle. Sem a rendőrhatalóságnak, sem a közterület-felügyeletnek nincs kapacitása arra, hogy kampányszerűen ellenőrizzék e szabálysértések elkövetőit, pedig az elkövetés nyomaival mindannyian nap mint nap találkozhatunk az utcákon, a parkokban. Ha pedig a hatóságok nem foglalkoznak e jogszabályhely betartásával, hogyan várhatjuk el, hogy az állattartókban tudatosuljon, hogy az épített környezet tisztán tartásához e szabály betartásával nekik is hozzá kell járulniuk.

A (2) bekezdésben szabályozott elkövetési magatartás kerettényállás, amelyet több jogszabály tölt ki tartalommal. A legfontosabb ezek közül a hulladékgazdálkodásról szóló törvény, amelynek célja az emberi egészség védelme, a természeti és az épített környezet megóvása, a fenntartható fejlődés biztosítása és a környezettudatos magatartás kialakítása a hulladékgazdálkodás eszközeivel.

A (2) bekezdésben meghatározott szabálysértési tényállás megvalósítását köznapi nyelven illegális szemétkeresésnek nevezzük, amely óriási problémát jelent a települési önkormányzatoknak, főként azért, mert a cselekményért való felelősségre vonás szinte kizárólag csak a tettenérés esetén valósítható meg. A lerakott hulladék sokszor építési törmelék, vagy költözés során kiszortírozott dolgokból álló nagyobb mennyiségű vegyes vagy háztartási hulladék. A hulladékban legtöbbször semmi olyan nem található, amiből arra lehetne következtetni, hogy azt ki és mikor rakta le, ezért sajnálatos módon legtöbb esetben az eljárások megszüntetéssel végződnek.

197. § Veszélyeztetés tárgyak elhelyezésével, eldobásával

A tényállásszerűség feltétele a veszélyhelyzet lehetősége. Mindez az a) pont esetében annyit jelent, hogy csak azok a releváns elkövetési helyek, ahol az általános tapasztalat szerint rendszeresen emberek tartózkodnak, akik a tárgy leesése folytán veszélybe kerülhetnek. Nem tényállási elem azonban a konkrét veszély tényleges bekövetkezése.

Más a helyzet a b) pont tekintetében: itt a tárgy eldobása révén – szemben a korábbi „kidobással” – konkrét személynek vagy személyeknek kell veszélyhelyzetbe kerülnie, függetlenül attól, hogy ez a cselekmény célzatos volt, vagy éppen az indulatok hatása alatt, „vaktában” történt. Szükségszerű tehát az, hogy a cégeket, cégtáblákat, muskátlis ládákat, ablakba elhelyezett külső hőmérőket stb. biztonságosan rögzítse azok tulajdonosa, hogy veszélyhelyzetet ne teremtsen. Számítani kell a normális időjárási körülményekre is, ha kisebb szél lefújhatja az elhelyezett tárgyat és emiatt keletkezik a veszélyhelyzet, a szabálysértés megállapítható. Más a helyzet, ha orkán erejű vihar tombol, ami fákat csavar ki.

Az a) pont esetében a tipikus vétkességi alakzat a hanyag gondatlanság, míg a b) pontnál – az eshetőleges szándékos-ságot sem kizárva – a tudatos gondatlanság.

200. § Szeszesital-árusítás, - kiszolgálás és - fogyasztás tilalmának megszegése

A közterületen történő szeszes ital fogyasztás az állampolgárok jelentős részének sérti a jóérzését. A hatályos 200. § jelen formájában nem alkalmazható, mivel sem törvény, sem kormányrendelet erre vonatkozó szabályt, tilalmat nem alapít meg. Ezért szükségessé vált, hogy a tényállás alapján felelősségre lehessen vonni azt, aki közterületen szeszes italt fogyaszt. A Szabs. tv. tervezett módosítása ezért megadja a lehetőséget az önkormányzatok részére, hogy kijelöljék azokat a közterületi helyeket, ahol tilos a szeszes ital fogyasztása. Várhatóan az önkormányzatok élni fognak a lehetőséggel. A Szabs. tv. módosítása várhatóan 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

Ettől az időponttól kezdve is minden esetben tisztázni kell azt, hogy az elkövetés helyén és az adott körülmények között hatályban lévő önkormányzati rendelet tiltja-e a közterületen való szeszes ital fogyasztást. Vizsgálni kell azt is, hogy a szeszes ital fogyasztása ténylegesen közterületen történt-e, vagy egy üres, magántulajdonban lévő telken rendezett partin való szeszes ital fogyasztás, mert az nem valósít meg szabálysértést akkor sem, ha az ingatlan kerítése előtt gyermekek sétálnak.

Problémát jelenthetnek azok a fedél nélküli emberek, akik a napi italmennyiségüket nem tudják máshol, mint közterületen elfogyasztani. A hajléktalanszállóra nem engedik bevinni a szeszes italokat, a boltban, ahol megvásárolják, szintén nem fogyaszthatják el, az italkimérésben pedig jóval drágábban kaphatnák csak meg. Így visszatérően a feljelentettek között lesznek, mert rendszerint egy-egy parkban a padon ülve iszogatják meg a szeszes italukat.

Az (1) bekezdés b) pontja esetében a szabálysértést a vendéglátóüzlet alkalmazottja követheti el, aki 18 év alatti személyt szeszes itallal kiszolgál.

202. § Jégen tartózkodás szabályainak megszegése

A kerettényállást a szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet tölti ki tartalommal. E rendelet úgy rendelkezik, hogy a szabad vizek jegén tartózkodni azokon a helyeken szabad, amelyek nem esnek tiltó rendelkezés alá.

A szabad vizek jegén tartózkodni csak akkor szabad, ha a jég kellő szilárdságú, nem olvad, illetve nem mozog.

Tilos a szabad vizek jegén tartózkodni:

- a) éjszaka és korlátozott látási viszonyok között,
- b) járművel, a biztonságos munkavégzés kivételével,
- c) kikötők és veszteglőhelyek területén,
- d) folyóvizeken és azok mellékágain.

E feltételek és tilalmak nem vonatkoznak a folyókon kialakult jégtorlaszok megbontását – jégkár megelőzése vagy elhárítása céljából – végző szakszemélyzet tevékenységére.

Aki jégen jégkitermelést folytat, vagy a halak oxigén ellátását biztosító, 1 m²-nél nagyobb léket vág, köteles a jégmentessé vált területet 1 méteres magasságban elhelyezett, legalább 10-10 centiméter széles, piros-fehér csíkozású korláttal ellátni. A kihelyező a jégmentessé vált területet jelző eszközöket köteles eltávolítani a figyelmeztető jelzés elhelyezésére okot adó körülmény megszűnésekor.

Aki a jégen 1 m²-nél kisebb léket vág, köteles a jégmentessé vált területet legalább 50 méterről jól felismerhető módon megjelölni, amelyhez a vízparton található természetes anyagokat (pl. nád, sáskéve, száraz ágak) is fel lehet használni.

Jégkitermelés vagy más jégen történő munkavégzés esetén a munkáltató köteles figyelőszolgálatot szervezni és mentő eszközöket biztosítani.

202/A. § Tiltott fürdés

A kerettényállást itt is a szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet tölti ki tartalommal.

A rendelet szerint a folyóvizekben (folyók, állandó és időszakos vízfolyások, holtágak) és állóvizekben (mesterséges és természetes tavak), továbbá vízi létesítmények (csatornák) vizében (a továbbiakban együtt: szabad vizek) fürdeni azokon a helyeken szabad, amelyek nem esnek tiltó rendelkezés alá, illetve külön jogszabály szerint kijelölt fürdőhelynek minősülnek.

Fürdésnek minősül az olyan úszóeszköz (játékcsónak, vízibicikli, banánhajó, felfújható eszközök stb.) vízben történő használata is, amely a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény szerint nem tekinthető csónaknak vagy vízi sporteszköznek, továbbá amelynek nem kell rendelkeznie a hajózási hatóság által kiadott hajóokmánnyal vagy a vízi sporteszközökre előírt típusjóváhagyással.

Nem minősül fürdésnek a gépi berendezéssel vagy más módon meghajtott vízi sporteszköz használata.

Fürdőzők közelében úszóeszközöket használni csak úgy szabad, hogy azok a fürdőzőket ne veszélyeztessék.

Tilos fürdeni:

- a) hajóútban,
- b) hajóutat és hajózási akadályt jelző bóják, nagyhajók, úszó munkagépek és fürdés célját nem szolgáló úszóművek 100 méteres körzetében,
- c) vízlépcsők és vízi munkák 300 méteres, hidak, vízkivételi művek, egyéb vízi műtárgyak, komp- és révátkelőhelyek 100 méteres körzetében,
- d) kikötők, úszóműves kikötőhelyek, úszóműállások, hajóhidak, veszteglőhelyek, vízisportpályák, vízi repülőterek és hajókijelölő berendezések területén és 100 méteres körzetében,
- e) egészségre ártalmas vizekben,
- f) a kijelölt fürdőhelyek kivételével a határvizekben és a városok belterületén lévő szabad vizekben,
- g) vízi jármű kísérete nélkül a Balaton Somogy megyéhez tartozó területén, a parttól 1000 méternél, Veszprém és Zala megyéhez tartozó területén a parttól 500 méternél nagyobb távolságra, valamint a Tisza-tó területén a parttól 500 méternél nagyobb távolságra,
- h) éjszaka és korlátozott látási viszonyok között, kivéve, ha a vízfelület megvilágított és legfeljebb a mély víz határáig, valamint
- i) ahol azt tiltó tábla jelzi.

A fürdési tilalmat 60x30 cm méretű fehér alapú kék hullámvíz vízben fekete felsőtestet ábrázoló és átlósan 3 cm széles piros csíkkal áthúzott táblával kell jelölni. A táblán kék mezőben fehér színű nyíllal és a távolság (méter, kilométer) feltüntetésével kell jelölni a tiltott terület hosszát és irányát. A tiltó táblákat a tiltási határon is el kell helyezni.

Hat éven aluli, továbbá úszni nem tudó 12 éven aluli gyermek csak felnőtt közvetlen felügyelete mellett fürödhet a szabad vizekben. Gyermek és ifjúsági csoportok esetén a csoport vezetőjének a fürdőzők létszámának megfelelő számú, úszni tudó és vízi mentésben jártas felnőtt személyekből figyelő és mentő őrséget kell állítania.

207. § Személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése

Bármely hatósági eljárás, illetve intézkedés eredményességének alapfeltétele az eljárás során érintett személyek személyazonosságának megállapítása. A közigazgatási eljárásokban előírt együttműködés minimuma, hogy az érintett a hatóság rendelkezésére bocsássa az azonosításához szükséges adatokat. Rendészeti jellegű jogsértésről van szó, amely a hatósági tevékenység akadályozására, hátráltatására alkalmas.

A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – az érvényes útlevelel vagy a kártya formátumú vezetői engedéllyel igazolja. A személyazonosítás céljából – jogszabályban meghatározott kivételekkel – a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

A tényállás első számú háttérjogszabálya a közterület-felügyelők körében a közterület-felügyeletről szóló törvény,

amely szerint a közterület-felügyelő meghatározott feladatai ellátása, valamint szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárás megindítása céljából a személyazonosság megállapítása érdekében igazoltathat.

A felügyelő azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, vagy az igazolásra történő felszólításnak nem engedelmeskedik, valamint akit szabálysértés elkövetésén tetten ért, feltartóztathatja, illetve a feltartóztatott jármű vezetőjét az intézkedés idejére vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában korlátozza, vagy a helyszín elhagyásában megakadályozza.

A törvény a személyazonosításra alkalmas okmányok közül csak egy okmány kiváltását teszi kötelezővé, ezáltal megszűnik a személyazonosító igazolvány kiváltásának általános kötelezettsége.

A polgár akkor és csak akkor köteles a személyazonosító igazolvány kiváltására, ha nem rendelkezik más érvényes, a személyazonosságát igazoló hatósági igazolvánnyal, illetve törvény a személyazonosító igazolvány bemutatását kötelezővé teszi.

A gyakorlatban nem egyértelmű annak megítélése, hogy magánál kell-e tartania a polgárnak az igazolványát. Az erre vonatkozó szabályok figyelmes tanulmányozásával arra a következtetésre juthatunk, hogy nem, hiszen kiváltása sem kötelező és más erre alkalmas okmánnyal is igazolhatja magát, továbbá a „megőrzés” nem egyenlő a magánál tartással.

Az adatszolgáltatás megtagadása, illetve a valótlan adatok szolgáltatása értelemszerűen csak szándékosan követhető el.

Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése

224. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

(2) A KRESZ 40-41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

Ez egy olyan tényállás, amelybe azok az elkövetési magatartások tartoznak bele, amelyeket a nevesített közlekedési tényállások nem szabályoznak, illetve amelyeket a KRESZ szabálytalansággként definiál.

E kerettényállás a közlekedés rendjének és biztonságának megóvása érdekében került megalkotásra, tartalommal a KRESZ tölti meg.

A tényállás (2) bekezdése szerint a közterület-felügyelő helyszíni bírságot szabhat ki a KRESZ 40-41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén.

XV. JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet
- a szabálysértési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés formájáról, módjáról és rendjéről, a szabálysértési nyilvántartó szerv által teljesített adatközlés rendjéről, valamint az egyes szabálysértési nyilvántartásokban kezelt adatokra tekintettel kiállított hatósági bizonyítvány kiadásának eljárási rendjéről szóló 21/2012. (IV. 13.) BM rendelet

II. FEJEZET

az egyes közúti közlekedési szabályok megszegése esetén a közterület-felügyelő által alkalmazható közigazgatási hatósági intézkedésekről

I. KÖZIGAZGATÁSI BÍRSÁG BEVEZETÉSÉNEK INDOKAI A KÖZÚTI KÖZLEKEDÉSBEN

A közúti személyszállítás korábban is engedélyhez kötött tevékenység volt Magyarországon. A fuvarpiacon ugyanakkor egyre nagyobb gyakorisággal jelentek meg olyan szereplők, amelyek az előírt engedéllyel nem rendelkeztek, ezáltal jogszerűtlenül szereztek fuvarfeladatokat. Ez a magatartás jelentős hátrányt okozott a legális fuvarozóknak, akiknek komoly többletköltséget jelentett, hogy megfeleljenek a tevékenység ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeknek. A jogsértő magatartások visszaszorítása, hatékony szankcionálása érdekében 1998. február 15-ei hatállyal a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényben (a továbbiakban: Kkt.) bevezetésre került a közigazgatási bírság.

A bevezetését követően a közigazgatási bírság kiszabására meghatározott elkövetővel szemben ún. vétkességi alapon került sor. Tehát minden esetben az elkövetett jogsértés az elkövető felróható magatartásával valósul meg.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozással több olyan közlekedési tárgyú közösségi jogszabály is a hazai jogrendszer részévé vált, amely különböző, a közúti áru fuvarozás és személyszállítás végzéséhez szükséges, továbbá az Európai Unióban használt kapcsolódó okmányok hazai bevezetését és alkalmazását írta elő.

A közúti áru fuvarozás és személyszállítás végzésére vonatkozó valamennyi tevékenységi feltétel és engedélyezési szabály, továbbá a gépjárművezetőkre vonatkozó speciális rendelkezés együttes alkalmazásának érvényesítése érdekében szükségessé vált az ellenőrzési tevékenységben közreműködő rendvédelmi szervek és közlekedési hatóság ellenőrzési tevékenységének összehangolása, továbbá az egyes engedélyezési előírások elmulasztása esetén - az Európai Unió gyakorlatához igazított összegű - bírság kiszabásának lehetővé tétele.

A közlekedés biztonságának javítása érdekében az Országgyűlés 2007. évi őszi ülészakán került meghirdetésre „Nulla tolerancia a közlekedésbiztonságban” program. A program elindításának indoka volt, hogy Magyarországon évente több mint 1200 ember halt meg és 30 ezer ember sérült meg közúti közlekedési balesetben. Eközben 100 ezer sebességtűllépés miatti feljelentésnek az akkori szabályozási keretek között nem lehetett érvényt szerezni.

Olyan objektív jellegű közigazgatási bírság került bevezetésre, amely a jármű tulajdonosát (üzemben tartóját) teszi felelőssé a gépkocsival elkövetett egyes szabályszegésekért. A Kkt.-ben meghatározásra kerültek azon közlekedési szabálysértési csoportok, amelyek esetében az üzemben tartóval szemben 30 000 Ft-tól 300 000 Ft-ig terjedő bírság kivetésére van lehetőség. Az egyes szabályszegésekhez az említett határok között külön kormányrendelet határozza meg az alkalmazható bírság tételes összegét, a bírságolásra jogosult hatóságot és a beszedett bírság felhasználására vonatkozó szabályokat.

A közigazgatási bírság alkalmazására 2008. május 1-jétől kerülhetett sor, az ezt megelőző időszakban az eljáró hatóság a bírság kivetése helyett csak figyelmeztetést alkalmazott.

Az ún. objektív felelősségen alapuló közigazgatási bírság esetében a felelősség generális alapja a gépjármű üzemben tartása, illetőleg az üzemeltetése. A konkrét közlekedési szabályszegés az, amely a közigazgatási eljárásban a helytállásra kötelezést eredményezi. Hasonló felelősségi alapot találunk a polgári jogi veszélyes üzemi (fokozott) felelősségnél. A gépjármű mint veszélyes üzemi tartója a polgári jogi értelmezés szerint az a személy, akinek a fokozott veszélyforrás tartósan a rendelkezése alatt van. Ő az a rendelkezésre jogosult, akinek az elhatározásától függ, hogy a veszélyforrás működjék-e és ha igen, milyen külső- és belső feltételek mellett. Közigazgatási jogi értelemben azonban az üzemben tartói minőség ennél szűkebb. A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény értelmében üzemben tartónak azt a személyt kell tekinteni, akit a gépjárműnek a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény alapján vezetett nyilvántartásba üzemben tartójaként bejegyeztek.

A közigazgatási objektív felelősség – vétkesség, felróhatóság nélkül – a közúti közlekedés rendjének megsértéséhez a szabályszegő, veszélyeztető magatartáshoz fűz jogkövetkezményt (bírságot) a közlekedés biztonsága és ezen keresztül a társadalom védelme érdekében.

A Kkt. 2011. július 1-jével hatályos módosítására a közúti közlekedésbiztonságra vonatkozó szabályok határon átnyúló végrehajtásának elősegítéséről szóló, az Európai Bizottság által tárgyalt irányelv-javaslattal összhangban került sor. A módosítás lehetővé tette, hogy a biztonsági öv használatának elmulasztása, az ittas vezetés, a gyorsított, és a tilos jelzésen áthaladás elkövetése esetén a helyszíni ellenőrzés alkalmával a bírság kiszabására határozathozatal nélkül kerüljön sor.

Alapvető különbség már ekkor, hogy a gyorsított és a tilos jelzésen áthaladás esetében, amennyiben a járművezető a helyszínen ismertté válik, vele szemben nem szabálysértési, hanem közigazgatási szankció került alkalmazására, ebben

az esetben az üzemmentartó már nem vonható felelősségre.

A hivatkozott jogsértések esetében az objektív felelősségen alapuló közigazgatási bírság alkalmazása mellett a – 2012. április 15-ig hatályban lévő – szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény szankcionálni rendelte a jogsértés tényleges elkövetőjét is, amennyiben annak személye a helyszíni intézkedés során megállapítást nyert, azzal a kitéttel, hogy helyszíni bírság, illetve pénzbírság nem volt alkalmazható azzal szemben, akivel szemben közigazgatási bírság kiszabásának volt helye.

II. KÖZIGAZGATÁSI BÍRSÁG ÉS SZABÁLYSÉRTÉSI BÍRSÁG ÖSSZEFÜGGÉSEI

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 2012. április 15-én hatályba lépő rendelkezése kizárja a szabálysértési eljárás megindítását olyan jogsértés miatt, amelyre törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendeli el.

Ezzel párhuzamosan került sor a Kkt. 20-21. §-ainak módosítására, amely meghatározza azokat az ügycsoportokat, amiken belül – a Kkt. felhatalmazása alapján – a Kormány rendeletben határozza meg, hogy konkrétan mely tevékenység vagy mulasztás tartozik a közigazgatási bírság hatálya alá.

A módosítás a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: KR.) felsorolt szabályszegést, ha azt nem a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről felvételt készítő eszközre vonatkozó követelményekről szóló 18/2008. (IV. 30.) GKM rendeletben (a továbbiakban: GKM rendelet) előírt technikai eszközzel rögzítették, vagy az elkövető személye a helyszínen ismertté vált a vétkességen alapuló – a Kkt. 20. §-ba tartozó – közigazgatási eljárás hatálya alá sorolja. Abban az esetben is a Kkt. 20. §-a szerinti bírságot kell kiszabni, ha az objektív felelősség elvén indult közigazgatási eljárás során válik ismertté az elkövető személye.

A Kkt. módosításával lehetővé vált, hogy a közúti ellenőrzés során a rendőrség mellett a közterület-felügyelet a helyszínen közigazgatási bírságot szabjon ki a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra vonatkozó egyes szabályok megsértése észlelése esetén. Egyes ügycsoportokban (behajtási tilalom megszegése) a szabálysértési jogszabályok alapján korábban is jogosult volt szabálysértési helyszíni bírság kiszabására.

Ennek biztosítása érdekében a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) kiegészült a 17/A. §-sal, amely rendelkezik arról, hogy a felügyelő a feladatkörébe tartozó – a Kkt.-ban megjelölt – közlekedési szabályszegés esetén jogosult közigazgatási bírságot alkalmazni a közúti forgalomban történő ellenőrzés során, amennyiben a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: BR.) felsorolt – a közterület-felügyelet hatáskörébe tartozó – szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyert. A kiegészítés lehetővé tette, hogy amennyiben az elkövető személye a helyszínen nem válik ismertté és a szabályszegést a GKM rendeletben meghatározott technikai eszközzel nem rögzítették, a bírságot a gépjármű forgalmi rendszáma alapján megállapított üzemben tartóval szemben lehessen kiszabni (gépjármű-vezető távollétében kiszabott közigazgatási bírság).

A KR.-ben, illetve BR.-ben felsorolt jogsértések esetében a Szabs. tv. 2. § (4) bekezdése alapján szabálysértési eljárás már nem indítható.

Az eredményes végrehajtás érdekében a Kftv. 21. §-a biztosítja azt is, hogy a felügyelő a helyi közúton jogosult megállítani, illetve feltartóztatni többek között a közúti közlekedésről szóló 1/1975. (II. 5.) KpM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 40-41. §-ában, valamint más megállásra, várakozásra vagy táblával jelzett behajtási tilalomra vagy korlátozásra vonatkozó szabályokat megszegő járműveket.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 12. § (3) bekezdése e) pontja szerint a Ket. alkalmazása szempontjából közigazgatási hatóság a hatósági ügy intézésére hatáskörrel rendelkező törvény vagy kormányrendelet által közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására feljogosított egyéb szervezet, köztestület vagy személy. Ennek értelmében a közterület-felügyelet közigazgatási hatósági jogköre kizárólag a Kkt.-ban meghatározott, hatáskörébe tartozó egyes jogsértésekkel kapcsolatos helyszíni közigazgatási eljárás lefolytatására, illetve az azzal összefüggő intézkedések meghozatalára terjed ki.

A Kkt. 20. § (11) bekezdés f) pontja értelmében a közterület-felügyelet is jogosult ellenőrizni és bírság fizetésére kötelezni a közúti közlekedési szabályok közül a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra vonatkozó rendelkezések megsértőit (Kkt. 20. § (1) bekezdés kf) alpont).

Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabandó bírságok, valamint a több jogsértő cselekmény vagy mulasztás

esetén az ugyanabban az eljárásban kiszabható bírság maximális összegét a BR. állapítja meg.

A közterület-felügyelő a BR.-ben felsorolt alábbi szabályszegések miatt alkalmazhat közigazgatási bírságot a jármű vezetőjével, illetve amennyiben a személye a helyszínen nem állapítható meg az üzembentartóval szemben:

Sor-szám	A behajtási tilalomra, a kötelező haladási irányra vonatkozó rendelkezések	A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet	Bírság összege forintban	A bírsággal érintett cselekmény elkövetéséért felelőssé tehető
1.	A behajtás tilalmára	13. § (1) bekezdés g), 13. § (1) bekezdés g/1., 13. § (1) bekezdés i), 13. § (1) bekezdés i/1. pont, 14. § (1) bekezdés n), 14. § (1) bekezdés z) pont	30 000	járművezető vagy annak távollétében az üzembentartó
2.	A kötelező haladási irányra	13. § (1) bekezdés a), 13. § (1) bekezdés a/1., 13. § (1) bekezdés b), 13. § (1) bekezdés c) pont, 14. § (1) bekezdés a), 14. § (1) bekezdés b), 14. § (1) bekezdés c) pont	50 000	járművezető vagy annak távollétében az üzembentartó
3.	Korlátozott forgalmú övezetre (zóna)	14. § (1) bekezdés z/2. pont	30 000	járművezető vagy annak távollétében az üzembentartó

Az egyes szabályszegésekhez kapcsolódó elkövetési magatartások:

- ✓ „Gyalogút” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés g) pont], olyan önálló utat jelez, amely a gyalogosok közlekedésére szolgál. Jármű közlekedése a gyalogúton tilos.
- ✓ „Gyalogos övezet (zóna)” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés g/1.) pont] olyan terület kezdetét jelzi, amelynek útjai a gyalogosok közlekedésére szolgálnak. Jármű közlekedése a gyalogos övezetben fő szabály szerint tilos.

Amennyiben a tábla alatt időszakot megjelölő kiegészítő tábla van – a jelzett időszakon kívül –

- az ott lakók járművei, illetőleg
- az út kezelője által kiadott engedéllyel rendelkezők járművei, valamint
- a kerékpárosok - a gyalogosok veszélyeztetése nélkül - legfeljebb 10 km/óra sebességgel közlekedhetnek.

A kiegészítő táblán jelzett időszakban az övezetben a várakozás tilos. A mozgáskorlátozott személyt szállító jármű – amennyiben ennek feltételei adottak – az övezetben közlekedhet és várakozhat.

- ✓ „Gyalog- és kerékpárút” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés i) pont] hatálya alatt a gyalogos, a kerekesszékes és a kétkerekű kerékpár közlekedésére kerül kijelölésre az út. Egyéb jármű közlekedése az úton tilos. Amennyiben a gyalogos és a kerékpáros forgalmat burkolati jel választja el, a gyalogos és a kerékpáros csak az útnak a részére kijelölt részén közlekedhet.
- ✓ „Gyalogos és kerékpáros övezet (zóna)” [KRESZ 13. § (1) bekezdés i/1.) pont] jelzőtábla olyan terület kezdetét jelzi, amelynek útjai a gyalogosok és a kerékpárosok közlekedésére szolgálnak. Egyéb jármű közlekedése az övezetben tilos.

Kerékpárosoknak, az út számukra burkolati jellel elválasztott vagy eltérő színű burkolattal megjelölt részén kell közlekedni, legfeljebb 20 km/óra sebességgel. Az út egyéb részein a kerékpárosok - a gyalogosok veszélyeztetése nélkül - legfeljebb 10 km/óra sebességgel közlekedhetnek. A kerékpárosok számára kijelölt útfelületen a gyalogosok nem közlekedhetnek.

Ha a jelzőtábla alatt időszakot megjelölő kiegészítő tábla van - a jelzett időszakon kívül –

- az ott lakók járművei, és
- a közútkezelő engedélyével rendelkezők járművei az övezetben legfeljebb 10 km/óra sebességgel közlekedhetnek.

A kiegészítő táblán jelzett időszakban az övezetben a várakozás tilos. A mozgáskorlátozott személyt szállító jármű - amennyiben ennek feltételei adottak - az övezetben közlekedhet és várakozhat.

Tekintettel arra, hogy a BR. – a közterület-felügyelet hatáskörébe tartozó esetekben – kizárólag a járművezetővel, illetve annak távollétében az üzemben tartóval szemben rendeli a közigazgatási bírságot kiszabni, a szabályszegések ezen körön kívül eső elkövetőivel szemben szabálysértési eljárás lefolytatásának van helye.

- ✓ „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtábla [KRESZ 14. § (1) bekezdés n) pont] azt jelzi, hogy az útra járművel mindkét irányból tilos behajtani.
- ✓ „Behajtani tilos” jelzőtábla [KRESZ 14. § (1) bekezdés z) pont] azt jelzi, hogy az egyirányú forgalmú útra ebből az irányból behajtani tilos.
- ✓ „Kötelező haladási irány” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés a) pont] azt jelzi, hogy az útkereszteződésben a táblán lévő nyíl (nyilak) által jelzett irányban (irányok valamelyikében) kell továbbhaladni.

A tábla alatt elhelyezett autóbust vagy kerékpárt és nyilat (nyilakat) mutató kiegészítő tábla azt jelzi, hogy a menetrend szerint közlekedő autóbusz vagy a kerékpáros a jármű jelképét feltüntető kiegészítő táblán lévő nyíl (nyilak) által jelzett irányban haladhat tovább.

- ✓ „Kötelező haladási irány veszélyes anyagot szállító jármű részére” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés a/1) pont] azt jelenti, hogy az útkereszteződésben a veszélyes anyagot szállító járműnek a táblán megjelölt irányban kell továbbhaladnia;
 - ✓ „Kikerülési irány” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés b) pont] azt jelzi, hogy a táblát - illetőleg azt az akadályt vagy egyéb tárgyat, amelyen a táblát elhelyezték - a táblán lévő nyíl által jelzett irányban kell kikerülni;
 - ✓ „Körforgalom” jelzőtábla [KRESZ 13. § (1) bekezdés c) pont] olyan utat jelez, amelyen úgy kell haladni, hogy az út által körbezárt terület a vezetőtől balra essék;
 - ✓ „Jobbra bekanyarodni tilos” jelzőtábla [KRESZ 14. § (1) bekezdés a) pont] azt jelzi, hogy az útkereszteződésben jobbra bekanyarodni tilos;
 - ✓ „Balra bekanyarodni tilos” jelzőtábla [KRESZ 14. § (1) bekezdés b) pont] azt jelzi, hogy az útkereszteződésben megfordulni és balra bekanyarodni tilos;
 - ✓ „Megfordulni tilos” jelzőtábla [KRESZ 14. § (1) bekezdés c) pont] azt jelzi, hogy az úton megfordulni tilos;
- Útkereszteződés alatt két vagy több útnak azonos szintben való kereszteződését, egymásba torkollását, illetőleg elágazását kell érteni.
- ✓ „Korlátozott forgalmú övezet (zóna)” jelzőtábla [KRESZ 14. § (1) bekezdés z/2. pont] azt jelzi, hogy a „Korlátozott forgalmú övezet (zóna) vége” jelzőtáblaig az úton a táblán megjelölt súlyhatárt meghaladó megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsival, vontatóval, mezőgazdasági vontatóval és lassú járművel közlekedni tilos.

Nem tartozik a közigazgatási bírság hatálya alá:

- A kiegészítő táblával ellátott behajtási tilalom megsértése a KRESZ 14. § (14) bekezdésébe ütköző magatartás. A „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtábla alatt „Kivéve engedéllyel”, „Kivéve taxi”, vagy „Kivéve ... (tömegközlekedési vállalat)” feliratú kiegészítő tábla van, az útra engedéllyel rendelkező vagy a kiegészítő táblán feltüntetett járművel, továbbá kerékpárral és állati erővel vont járművel szabad behajtani.

Az engedélyt az út kezelője adja ki, a korlátozással érintett területen lakó, ott telephellyel rendelkező, vagy oda (onnan) áruszállítást végző természetes személy, jogi személy és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság részére.

- A kiegészítő táblával ellátott behajtási tilalom megsértése a KRESZ 14. § (15) bekezdésébe ütköző magatartás. Amennyiben a „Behajtani tilos” jelzőtábla alatt elhelyezett kiegészítő táblán autóbust és/vagy kerékpárt mutató ábra van, a jelzőtáblával jelzett tilalom a menetrend szerint közlekedő autóbuszra és/vagy kerékpárra nem vonatkozik.

III. INTÉZKEDÉSI JOGOSULTSÁG

A Kkt. értelmében a bírságolási eljárásra az eljáró hatóság ellenőrző tevékenységét szabályozó külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket a Kkt. 20. §-ában meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A közterület-felügyelet ellenőrzési és intézkedési jogosultságát a Kftv., továbbá az egyes rendészeti feladatokat ellátó

személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény határozza meg.

A közterület-felügyelő:

- köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha illetékességi területén, a törvényben meghatározott feladatai ellátása során jogszabálysértő tény, tevékenységet, mulasztást észlel vagy olyan tény, tevékenységet, mulasztást hoznak tudomására, amely törvényben meghatározott feladatai ellátásával összefüggő ügyben beavatkozást tesz szükségessé,
- által alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával,
- az intézkedés megkezdése előtt - ha az intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, rendészeti feladatokat ellátó szervhez tartozását, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendészeti feladatokat ellátó személy köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a panasz lehetőségéről és az előterjesztésére nyitva álló határidőről.

[Ha a felügyelői intézkedést követően közigazgatási hatósági vagy szabálysértési jogorvoslati eljárás nem indul, az intézkedéssel szemben panasznak van helye. Jogorvoslati eljárás esetében a panasz a közigazgatási hatósági, illetve szabálysértési eljárás keretében kerül elbírálásra. Ennek hiányában a panasz elbírálására az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvény rendelkezései az irányadóak, tehát a rendőrség közigazgatási eljárás keretében végzi a panasz kivizsgálását. Az előadás tárgyát érintő szabályozás tekintetében ez utóbbi érvényesül, tekintettel arra, hogy a helyszínen kiszabott közigazgatási bírság, illetve a gépjármű üzemmentartójával szemben alkalmazott közigazgatási bírság esetében nincs helye fellebbezés benyújtásának. A panasz benyújtásának – fő szabály szerint – nyolc napon belül van helye.]

- köteles – ha az intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát felmutatni. Ha a szolgálati igazolványának felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni,
- a feladata ellátása során a külön jogszabályban meghatározott egyen- vagy formaruhát köteles viselni, a munkáltató szervezeti formájára és tevékenységére jellemző megkülönböztetéssel, a feladatkörébe tartozó, a Kkt-ben meghatározott közlekedési szabályszegés esetén jogosult a Kkt. 20. § (4a) és a (4b) bekezdés alapján – a Kkt. felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott – közigazgatási bírságot alkalmazni,
- a helyi közúton jogosult megállítani, illetve feltartóztatni a köztisztasági szabályokat, továbbá a KRESZ 40-41. §-ában, valamint más megállásra, várakozásra vagy táblával jelzett behajtási tilalomra vagy korlátozásra vonatkozó szabályokat megszegő járműveket.

IV. JÁRMŰVEK MEGÁLLÍTÁSA

A KRESZ 6. § (5) bekezdése biztosítja a közterület-felügyelő részére, hogy a jármű megállítására karjának vagy fehér szegélyű piros tárcsának függőleges feltartásával, piros vagy fehér fény körbeforgatásával, illetőleg síppal adjon jelzést. Egyben a hivatkozott rendelkezés kötelezettséget ír elő a jármű vezetője részére, amikor kimondja, hogy az ilyen jelzés észlelése esetén a járművel meg kell állni.

A közterület-felügyelet hatáskörébe tartozó közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegések észlelésekor jellemzően mozgó jármű megállítása válik szükségessé.

A közúti közlekedés körében bekövetkező rendkívüli eseményekkel kapcsolatos megelőzést elsősorban a jármű megállítása során megválasztott helyes magatartás szolgálja. Ehhez azonban szükséges, hogy a közúti ellenőrzést végző személy ismerje és alkalmazza az előírásokat, irányelveket, módszereket, taktikai eljárásokat, amelyek az adott helyzetben legcélravezetőbbek az intézkedés megkezdése, lefolytatása, befejezése érdekében.

Biztonsági szabályok:

- ✓ A jármű megállításának helyét úgy kell megválasztani, hogy a szolgálati-, illetve a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza és ne veszélyeztesse.

- ✓ A megállításnál fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.
- ✓ A láthatóság elősegítésére láthatósági mellény és jelzőtárcsa, éjjel és korlátozott látási viszonyok között elemlámpa alkalmazása indokolt.
- ✓ Éjjel, illetve korlátozott látási viszonyok esetén elsősorban megfelelően megvilágított helyen kerüljön sor a megállításra.

Gyalogos szolgálatot teljesítő közterület-felügyelő által történő jármű megállítás

- Szabályszegés észlelése esetén a megállítani szándékozott járművezető részére a gyalogos szolgálatot teljesítő közterület-felügyelőnek nappal jelzőtárcsával, vagy jobb karjának függőleges feltartásával, éjjel és korlátozott látási viszonyok között megfelelő mesterséges megvilágítás mellett piros, vagy fehér fényű lámpa körbeforgatásával kell „Állj!” jelzést adni.
- Bal karjának oldalirányban történő kinyújtásával kell jelezni, hogy a jármű megállásakor le kell húzódni az út szélére.
- A jelzést adó közterület-felügyelő és a megállítandó jármű közötti optimális távolságot a közterület-felügyelő személyes biztonsága határozza meg.
- A forgalom sűrűségét és a járművek sebességét is figyelembe véve kell megfelelő (optimális) távolságból „Állj!” jelzést adni.
- Párhuzamos közlekedésre alkalmas úton a menetirány szerint jobb szélső sávban haladó jármű vezetője részére adjon a közterület-felügyelő „Állj!” jelzést. Ettől eltérni abban az esetben lehet, ha a forgalmi sávban a járművek már állnak és a megállítás ideje alatti álló helyzetben maradásuk biztosított, illetve belátható útszakaszon belül jármű a forgalmi sávban nem közlekedik és irányába más jármű irányváltoztatási szándékot nem jelez.
- Ügyelni kell arra, hogy a jelzés ne legyen túl korai, mert adott esetben a járművezető a közterület-felügyelői intézkedés elkerülésének érdekében megfordulhat, vagy ha arra lehetősége van, mellékútra letérhet.
- Esetlegesen előfordulhat műszaki hiba, illetve, hogy a járművezető (a lopott, vagy jogtalanul használt járművel közlekedők, ittas vezetők, vezetői engedéllyel nem rendelkezők, valamilyen bűncselekményt elkövetők stb.) szándékosan nem tesz eleget az „Állj!” jelzésnek. Minden esetben a megállítás során fel kell készülni arra, hogy ha szükséges, a közterület-felügyelőnek legyen elég ideje és lehetősége kitérni a jármű haladási irányából a forgalommal nem érintett, biztonságos terület felé.
- Azokban az esetekben, amikor a gépjármű nem áll meg, a közterület-felügyelő lehetőség szerint jegyezze meg
 - a megállást elmulasztó jármű rendszámát,
 - gyártmányát, típusát, színét,
 - esetleges ismertető jegyeit,
 - a vezető nemét (férfi, nő),
 - utasok számát.

Lehetőség szerint két fő közterület-felügyelő vegyen részt a jármű megállításával kapcsolatos intézkedésben, mert a végrehajtásnak biztonságos feltételei ezzel biztosíthatóak.

V. HELYSZÍNI ELJÁRÁS

A behajtási tilalomra, korlátozott övezetre (zóna) és a kötelező haladási irányra vonatkozó – BR.-ben felsorolt – egyes rendelkezések megsértésének észlelése esetén a közterület-felügyelő jogosult a helyszínen a gépjárművezetővel szemben közigazgatási bírságot kiszabni.

A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a közterület-felügyelő határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot és döntését közli az elkövetővel. Az eljárásra vonatkozó részletszabályokat az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírságolással összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló 42/2011. (VIII. 11.) NFM rendelet (továbbiakban: NFM rendelet) határozza meg.

Ha az elkövető a jogsértés tényét a helyszínen nem vitatja, a kiszabott közigazgatási bírságot tudomásul veszi a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell.

A Ket. értelmében a jogerős döntéssel szemben nyolc napon belül bírósági felülvizsgálatnak van helye.

Fentiekre tekintettel, amennyiben a szabályszegés elkövetője a helyszínen kiszabott közigazgatási bírságot nem veszi tudomásul, illetve a szabályszegése elkövetője vitatja a jogsértés tényét – az intézkedést a helyszínen nem lehet lezárni – közigazgatási hatósági eljárás lefolytatását kell kezdeményezni az elkövetés helye szerinti területileg illetékes rendőrkapitányságnál.

VI. Gépjárművezető távollétében folytatható eljárás

A közúti forgalomban történő ellenőrzés során a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra vonatkozó – BR.-ben felsorolt – egyes rendelkezések megsértésének észlelése esetén a közterület-felügyelő jogosult a meghatározott bírságot a gépjármű forgalmi rendszáma alapján megállapított üzemben tartóval szemben kiszabni. Ennek két konjunktív feltétele:

- a meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen nem válik ismertté és
- a szabályszegést a GKM. rendeletben meghatározott technikai eszközzel nem rögzítették.

Ebben az esetben az üzemben tartó címére kell a kiszabott összeget tartalmazó csekkszelvényt megküldeni.

A Kkt. rendelkezik arról, hogy a közigazgatási bírság kiszabására jogosult szerv a közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárásban közvetlen adathozzáféréssel átveheti a gépjármű-nyilvántartásból a szabályszegés bizonyításához szükséges külön jogszabály szerinti jármű-azonosító adatokat, a természetes személy üzemben tartó személyes adatait és a nem természetes személy üzemben tartó azonosításához szükséges adatokat.

A kiszabott bírság befizetésére nyitva álló határidő leteltét követően a közterület-felügyeletnek ellenőriznie kell, hogy a kiszabott összeg beérkezett-e a számlájára.

Amennyiben a gépjármű üzemben tartójának megküldött csekkszelvényen vagy banki átutalással a közigazgatási bírságot harminc napon belül nem fizetik meg, az elkövetés helye szerinti területileg illetékes rendőrkapitányságnál kezdeményezni kell a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatását.

A közterület-felügyeletnek a közúti közlekedéssel összefüggő közigazgatási hatósági jogköre kizárólag erre az V. és VI. pontban foglalt speciális közigazgatási hatósági aktusra terjed ki.

VII. Bírságok megfizetése

A közterület-felügyelet által kiszabott közigazgatási bírságot

- a közterület-felügyeletet létrehozó települési önkormányzat számlájára, illetve
- önálló költségvetési szervként létrehozott közterület-felügyelet esetében annak számlájára kell befizetni.

A b) pont esetében a bevételeket a közterület-felügyelet havonta köteles a szervezetet létrehozó önkormányzat számlájára átutalni.

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény alapján a települési önkormányzatot illeti meg – többek között – a települési önkormányzat területén a közlekedési szabályszegések után a közterület-felügyelő által kiszabott közigazgatási bírság teljes behajtott összege.

Amennyiben a közterület-felügyelet az eljárása során a rendőrségen kezdeményezi a közigazgatási eljárás lefolytatását, akkor a rendőrség által lefolytatott közigazgatási eljárásban befolyt bevétel már a központi költségvetés bevételeit képezi.

VIII. A közigazgatási bírságnylvántartás

A közigazgatási bírság hatékonyabb érvényesítése és végrehajtása szükségessé tette egy olyan központi nyilvántartás létrehozását, amely egységesen tartalmazza valamennyi – a Kkt. 20. § hatálya alá tartozó – hatóság által megállapított közúti közlekedési közigazgatási bírságra, egyéb intézkedésre (visszatartás) és annak végrehajtására vonatkozó adatokat.

A központi közlekedési közigazgatási és ellenőrzési bírságnylvántartás (a továbbiakban: közigazgatási bírságnylvántartás) célja a Kkt. 20. §-ban meghatározott szabályszegések elkövetése alapján eljárás alá vont természetes személyre, jogi személyre, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre, a szabályszegésre, továbbá a kiszabott bírság megfizetésére vonatkozó adatok nyilvántartása, a külföldi rendszámmal ellátott járművek belföldi használatára vonatkozó egyes előírások hatékony ellenőrzésének biztosítása, a közigazgatási eljárás gyors és pontos lefolytatásának elősegítése, a végrehajtási rendszer megerősítése, továbbá a nyilvántartásból történő adatszolgáltatás útján az érintett jogai gyakorlásának biztosítása.

A közigazgatási bírságnylvántartás nyomon követhetővé teszi többek között, hogy ugyanazon jogsértés miatt szabott-e ki valamely hatóság már közigazgatási bírságot. Ezzel kizárható a kétszeres büntetés, valamint lehetővé teszi azt is, hogy a közúti ellenőrzések során az eljáró hatóságok észlelhessék a fennálló közigazgatási bírságtartozást és annak megfizetésig alkalmazhassák a visszatartás jogintézményét.

Az adatkezelői feladatokat a közlekedési hatóság látja el a közigazgatási bírságnylvántartás tekintetében.

A közigazgatási bírságnylvántartás tartalmazza:

- ✓ a nyilvántartott természetes személy természetes személyazonosító adatait (családi nevét és utónevét, születési családi nevét és utónevét, nemét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét), állampolgárságát, lakó-, illetve tartózkodási helyét, előző családi és utónevét,
- ✓ a nyilvántartott jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezését, székhely és telephely címét, cégjegyzék-, illetve nyilvántartási számát,
- ✓ az eljáró hatóság döntése vagy a bíróság jogerős határozata szerint
 - a szabályszegés megnevezését,
 - a szabályszegés elkövetésének helyét, idejét,
- ✓ a bírságot kiszabó hatóság megnevezését, a kiszabott bírság megnevezését és mértékét,
- ✓ az alkalmazott intézkedést és annak mértékét,
- ✓ a kiszabott bírság megfizetése, vagy a megállapított bírság, illetve pénzkövetelés biztosítás letétbe helyezése esetén annak tényét és időpontját, továbbá az azt átvevő szerv megnevezését,
- ✓ a bírság meg nem fizetése esetén az adók módjára történő behajtás elrendelésének tényét, az elrendelő szerv megnevezését, határozatának számát és keltét,
- ✓ a bírság mértékének csökkentése esetén az erről szóló határozatot hozó szerv megnevezését, határozatának számát és keltét,
- ✓ a szabályszegésben érintett jármű rendszámát,
- ✓ a 25/B. § (7) bekezdésében meghatározott esetben a közúti ellenőrzés során felvett
 - a járművezető meghatározott adatait,
 - az ellenőrzést végző hatóság megnevezését,
 - az ellenőrzés helyét, idejét,
 - az ellenőrzésben érintett jármű rendszámát,
 - a járműnek a Kkt. 25/B. § (4) bekezdés b) pontjában meghatározott iratban foglalt birtokba adása időpontját,
 - a járműnek a Kkt. 25/B. § (4) bekezdés b) pontjában meghatározott iratban foglalt használati jogosultság időtartamát.

A közlekedési hatóság a nyilvántartásban kezelt adatokhoz történő hozzáférést

- ✓ rendszer-rendszer kapcsolat útján, vagy
- ✓ az erre a célra kialakított felhasználói felületen keresztül biztosítja.

Az adatközlést a közterület-felügyelőnek:

- ✓ az előtte indult eljárásban hozott döntés jogerőre emelkedésének,
 - ✓ bírságbeszedés vagy a letétbe helyezés megtörténtének,
 - ✓ a bírság megfizetésének,
 - ✓ a gépjárművezető távollétében kiszabott bírság megfizetésének napjától számított öt munkanapon belül kell teljesítenie.
- Haladéktalanul intézkedni kell az adatközlésre, ha
- ✓ fennálló bírságtartozás megfizetésére került sor, vagy
 - ✓ a jármű visszatartására történt intézkedés.

A közterület-felügyelőnek a közigazgatási bírság alkalmazását a nyilvántartásban rögzítenie kell.

IX. Döntés meghozatala a Kkt. 20. § (4a) bekezdésben foglaltak szerint (a bírság helyszíni kiszabása)

Amikor a közúti forgalomban történő ellenőrzés során a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pont kg) alpontjába tartozó és a BR.-ben felsorolt szabályszegést elkövető személy a helyszínen megállapítható – a III. pontban foglaltak figyelembevételével és alkalmazását követően –, a közterület-felügyelő

a) a szabályszegés tényét és jogkövetkezményeit közli az elkövetővel

A tájékoztatás legyen lényegre törő, viszont megfelelő információt adjon a járművezetőnek a szabályszegés elkövetésének körülményeiről, annak észleléséről, az esetlegesen rendelkezésre álló bizonyítékokról. Kerülni kell az ún. „rávezetési kérdéseket”, mivel a járművezető általában tudatában van az általa elkövetett jogsértésnek.

b) **tájékoztatást ad a cselekmény elkövetéséhez rendelt előéleti pontok számáról,**

A közúti közlekedési előéleti pontrendszerrel szóló 2000. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kptv.) alapvető célja, hogy a közlekedési szabályszegések rendszeres elkövetőit – egy objektív, előrelátható „figyelmeztetési” szisztéma alkalmazásával – közlekedési magatartásuk megváltoztatására ösztönözze.

Előéleti pont kizárólag a Kptv.-ben meghatározott értékhatárok között, a közúti közlekedési előéleti pontrendszerrel szóló 2000. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 236/2000. (XII. 23.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) meghatározott jogsértések esetén adható. Az egyes jogsértésekhez tartozó pontszámot a Korm. rendelet tételesen meghatározza.

A közterület-felügyelő a hatáskörébe tartozó közúti közlekedési közigazgatási hatósági ügyben kizárólag az alábbi esetekben rendelhet meghatározott előéleti pontszámot az észlelt jogsértéshez:

A behajtási tilalomra, a kötelező haladási irányra vonatkozó rendelkezések	A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet	Bírság összege forintban	Pontrendszer hatálya alá tartozó egyes közigazgatási jogsértésekhez kapcsolódó pontérték
A behajtás tilalmára	13. § (1) bekezdés g), 13. § (1) bekezdés g/1., 13. § (1) bekezdés i), 13. § (1) bekezdés i/1. pont, 14. § (1) bekezdés n), 14. § (1) bekezdés z) pont	30 000	4
A kötelező haladási irányra	13. § (1) bekezdés a), 13. § (1) bekezdés a/1., 13. § (1) bekezdés b), 13. § (1) bekezdés c) pont, 14. § (1) bekezdés a), 14. § (1) bekezdés b), 14. § (1) bekezdés c) pont	50 000	nem állapít meg előéleti pontot
Korlátozott forgalmú övezetre (zóna)	14. § (1) bekezdés z/2. pont	30 000	nem állapít meg előéleti pontot

FIGYELEM!

A Kptv. rendelkezése értelmében előéleti pont kizárólag

- ✓ Magyarország területén
- ✓ magyar hatóság által kiállított vagy annak alapján külföldi hatóság által kiadott járművezetésre jogosító okmánnyal (a továbbiakban: vezetői engedéllyel) rendelkező, illetve
- ✓ járművezetéstől eltiltás, illetőleg a vezetői engedély visszavonásának hatálya alatt álló

személy által – a vezetői engedéllyel vezethető járművekkel elkövetett – a közúti közlekedéssel összefüggő bűncselekmény, továbbá a közúti közlekedés biztonságát fokozottan veszélyeztető szabálysértés és közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés esetén (a továbbiakban együtt: szabályszegés) állapítható meg.

Fentiek értelmében a gépjárművezető távollétében az üzembentartóval szemben alkalmazott közigazgatási bírság esetén nem állapítható meg előéleti pont!

- c) amennyiben az elkövető a jogsértés tényét, vagy a kiszabott bírság összegét nem vitatja, határozathozatal nélkül kiszabja a BR.-ben meghatározott bírságot,
- d) döntését szóban közli a jogsértés elkövetőjével
- e) majd a bírság kiszabásáról szóló írásbeli tájékoztató¹ és a készpénzfizetési megbízás átadásával, vagy amennyiben annak személyi- és technikai feltételei fennállnak, POS-terminálon történő bírság megfizetésével, vagy készpénzes bírságfizetést követően a helyszíni intézkedés befejezésre kerül.

A helyszínen kiszabott bírságról az e) pontban jelzett tájékoztatót 2 példányban kell kiállítani. A tájékoztató kiállítása előtt a személyazonosító igazolványból vagy a személyazonosság igazolására szolgáló más okmányból meg kell állapítani a szabályszegő személy adatait.

Ha a helyszínen a bírságnak készpénzben vagy - amennyiben a technikai feltételek adottak - bankkártyával történő

¹ Tartalmi elemeit lásd 1. melléklet

megfizetésére nem került sor, a hatóság eljáró tagja a tájékoztató másodlati példányát a fizetési számlára történő készpénzbefizetésre szolgáló készpénz-átutalási megbízással (a továbbiakban: csekkszelvény) együtt a szabályszegőnek átadja. Az átadott csekkszelvény tartalmazza az ügyazonosítót, a számlatulajdonos nevét, megnevezését, nemzetközi fizetési számlaszámát (IBAN), a nemzetközi banki azonosító (BIC) kódját és a kiszabott bírság összegét.

Az eljáró hatóságnak a tájékoztató eredeti példányát öt évig meg kell őrizni.

Amennyiben a bírság megfizetésére vagy a pénzkövetelés biztosítás megfizetésére a helyszínen bankkártyával került sor, akkor a POS-terminál által nyomtatott bizonylat másodlati példányát a sikeres befizetés után vagy készpénzes fizetés esetében az átvételről kiállított bizonylat eredeti példányát át kell adni a szabályszegőnek, egy példányát pedig csatolni kell a tájékoztató hatósági példányához.

Amikor a rendelkezésre álló adatok alapján a döntés kétséget kizáró megalapozásához további bizonyítási cselekmények foganatosítására van szükség, illetve abban az esetben, amikor a járművezető a helyszínen nem ismeri el a jogsértés elkövetését, vagy a BR.-ben meghatározott bírság összegét vitatja, akkor az elkövetővel szemben közigazgatási eljárás megindítására kell intézkedni az elkövetés helye szerinti rendőrkapitányságon.

X. Döntés meghozatala a Kkt. 20. § (4b) bekezdésben foglaltak szerint (a gépjárművezető távollétében kiszabott közigazgatási bírság)

Abban az esetben, ha a közúti forgalomban történő ellenőrzés során a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pont kg) alpontjába tartozó és a BR.-ben felsorolt **szabályszegést elkövető személy a helyszínen nem állapítható meg, a közterület-felügyelő a gépjárművezető távollétében kiszabott közigazgatási bírság esetében**

a) az üzemeltető adatait a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) rendelkezéseinek megfelelően megállapítja,

b) majd a bírság kiszabásáról szóló írásbeli tájékoztatót² a csekkszelvényvel együtt a gépjármű üzemben tartó címére megküldi,

c) amennyiben a gépjármű a helyszínen található, a gépjárművezető távollétében alkalmazott közigazgatási bírságolásról a jármű szélvédőjére, amennyiben az nem lehetséges, egyéb jól látható módon értesítést kell elhelyezni, amelynek az alábbiakat kell tartalmazni:

- ✓ az eljáró hatóság megnevezését, székhelyét és telefonszámát,
- ✓ az intézkedés időpontját, helyét és a jármű rendszámát,
- ✓ a jogalap megjelölését,
- ✓ a gépjárművezető távollétében kiszabott bírságolásról szóló tájékoztatót,
- ✓ az intézkedést foganatosító személy azonosító számát és aláírását.

Amennyiben a gépjármű üzemeltetője a gépjárművezető távollétében kiszabott közigazgatási bírságot a közléstől számított 30 napon belül nem fizeti meg, vagy a közigazgatási bírság kiszabását bármely okból vitatja, a közterület-felügyelet a 3. melléklet szerinti irattal kezdeményezi az elkövetés helye szerinti rendőrkapitányságnál a közigazgatási eljárás megindítását. Abban az esetben, ha a jármű a szabályos „Állj!” jelzésnek nem tesz eleget, úgy a KRESZ 6. § (5) bekezdésben meghatározott szabály megsértése miatt szabálysértési, míg a megállítást alapjául szolgáló szabályszegés miatt közigazgatási eljárás kezdeményezhető az elkövetés helye szerinti illetékes rendőrkapitányságon.

XI. Eljárás bírságtartozás fennállása esetén

A közterület-felügyelő ellenőrizheti a VIII. Fejezetben bemutatott központi közlekedési közigazgatási bírságnyilvántartásban, hogy a járművezetőnek vagy az üzemben tartónak van-e kifizetetlen bírság tartozása.

Tartozás fennállása esetén a járművezetőt tájékoztatni kell

- ✓ a bírság összegéről,
- ✓ az azt kiszabó hatóságról, a számlaszámáról és
- ✓ a helyszíni befizetés lehetőségéről.

A tartozás kiegyenlítéséig – meghatározott feltételek fennállása esetén – a jármű visszatartható. Az ezzel kapcsolatos eljárási rendről a XII. Fejezet tartalmaz információt.

FIGYELEM!

A közterület-felügyelet a visszatartást csak akkor alkalmazhatja, ha az annak jogalapját képező bírságot az illetékes közterület-felügyelet szabta ki!

XII. JÁRMŰ VISSZATARTÁSA

Közúti forgalomban történő ellenőrzés esetén a járművet – a veszélyes áru, a gyorsan romló élelmiszer és az élő állat szállítmány feltartóztatására vonatkozó előírások megtartásával – a bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénynek a biztosítási intézkedésekre vonatkozó feltételei szerint vissza lehet tartani.

[Ket. 143. § (1) bekezdés értelmében, ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, a teljesítési határidő lejártá előtt, az erre okot adó körülmény felmerülésétől számított öt napon belül biztosítási intézkedésként pénzkövetelés biztosítása vagy meghatározott dolog zárlata rendelhető el.]

A jármű nem tartható vissza különösen abban az esetben, ha

- ✓ a bírságfizetésre kötelezett (kötelezettek) székhelye, illetve lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye Magyarország területén van és a kötelezett rendelkezik az állami adóhatóság által kiadott adószámmal, illetve adóazonosító jellel, vagy
- ✓ a bírságfizetési kötelezettség teljesítéséért pénzügyi intézmény kezességet, bankgaranciát vállal vagy a kötelezettséget belföldön bejegyzett, adószámmal rendelkező gazdálkodó szervezet átvállalja és ezt a tényt a bírságfizetésre kötelezett az eljárás során hitelt érdemlően igazolja.

Fentiek alapján a közigazgatási bírság ellenőrzés helyszínén történő megfizetésének előmozdítása érdekében kerülhet sor az elkövetés eszközének, a járműnek a visszatartására.

A visszatartás idejére a jármű számára várakozó helyet kell kijelölni és a jármű forgalmi engedélyét – **az átvételét igazoló elismervény egyidejű kiállítása és a járművezető részére történő átadása mellett – a kiszabott közigazgatási bírság megfizetésének igazolásáig** el kell venni.

A visszatartásról a járművezetőt írásban tájékoztatni³ kell magyar, angol, német vagy orosz nyelven

- ✓ a kiszabott bírságról, illetve
- ✓ a kijelölt várakozási helyről,
- ✓ annak megközelítési útvonaláról, továbbá
- ✓ a bírságolási eljárás lefolytatására vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről.

A helyszínen elvett forgalmi engedély átvételének helyét és idejét az írásbeli tájékoztatóban rögzíteni kell. A helyszínen elvett forgalmi engedély átvételének helyéül az eljáró hatóság tagja megjelölheti:

- ✓ az ellenőrzés helyszínét;
- ✓ az eljáró hatóság a visszatartás helyéhez legközelebb eső hivatali helyiségét; vagy
- ✓ az eljáró hatóságok közötti együttműködési megállapodás alapján másik hatóság ügyeletét.

Az át nem vett forgalmi engedélyt 3 napon belül a visszatartás alkalmazásáról szóló döntés másolatának egy példányával a közterület-felügyelet

- ✓ külföldi üzemben tartó esetében a kiállító hatóságnak;
- ✓ belföldi üzemben tartó esetében annak lakóhelye (székhelye) szerint illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak kell, hogy megküldje.

A visszatartás intézkedés megsértésének **önálló szankciója nincs**, azonban fogalmi engedély hiányában a közúti közlekedésben való részvétel alkalmas a KRESZ 5. § (4) bekezdésbe ütköző és a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdés szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés megállapítására.

„Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.”

Ezen szabálysértés miatt a közterület-felügyelő helyszíni bírságot nem alkalmazhat, azonban – mivel nem állapítható meg a járművezető személye – ismeretlen személlyel szemben kezdeményezheti szabálysértési eljárás lefolytatását az elkövetés helye szerint illetékes rendőrkapitányságon.

FIGYELEM!

Tekintettel arra, hogy a visszatartás intézkedés **alkalmazása csak lehetőség**, fontos, hogy erre a közterület-felügyelet csak abban az esetben intézkedjen, ha annak személyi és technikai feltételei fennállnak (megfelelő várakozóhely kijelölése, folyamatos elérhetőség stb.).

XIV. JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

- ✓ a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

³ Tartalmi elemeit lásd 4. melléklet

- ✓ a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény
- ✓ a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
- ✓ az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény
- ✓ a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény
- ✓ egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet
- ✓ a közúti közlekedési előéleti pontrendszerről szóló 2000. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 236/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet
- ✓ a közterület-felügyelői intézkedések végrehajtásának módjáról és eszközeiről szóló 43/1999. (XI. 26.) BM rendelet
- ✓ az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével a közúti közlekedésről szóló 1/1975. (II. 5.) KpM-BM együttes rendelet
- ✓ a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó kapcsolatos bírsággal összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló 42/2011. (VIII. 11.) NFM rendelet

1. melléklet

Írásbeli tájékoztatás a közigazgatási bírság helyszíni kiszabásáról és az ügyfél nyilatkozata

1. Az eljáró hatóság megnevezése, ügyszám (azonosító szám).
2. A szabályszegő személyi adatai [családi és utónév; születési név; anyja neve; születési hely, idő (év, hó, nap); állampolgárság].
3. A jármű rendszáma.
4. Szabályszegés ideje.
5. Szabályszegés helye (település, kerület, utca, házszám).
6. Lakott területen kívül a kilométerszelvény megjelölése.
7. Tényállás rövid leírása és jogszabályi minősítése.
8. A bizonyítékot rögzítő technikai eszköz megnevezése, illetve az azonosításhoz szükséges egyéb adatok.
9. A bírság kiszabásának alapját képező jogszabályi rendelkezés, a kiszabott bírság összege, megfizetésének határideje és lehetséges módja, tájékoztatás a jogorvoslatról.
10. A szabályszegéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontszám.
11. Egyéb intézkedés.
12. Az ügyfél nyilatkozata

A szabályszegés elkövetését elismerem, a tájékoztatást megkaptam, a bírságot a helyszínen készpénzben, bankkártyával megfizetem a későbbi befizetéshez készpénz-átutalási megbízást átvettem.

Tudomásul veszem, hogy mivel a jogsértés tényét nem vitattam, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye.

A jelen tájékoztatás átvételétől számított 30 napon belül bírósági felülvizsgálat kezdeményezhető.

Tudomásul veszem, hogy a 30 napon belül meg nem fizetett bírság - a törvényes feltételek megléte esetén - adók módjára behajtható.

Az eljáró hatóság megnevezése, bélyegzőlenyomata, a hatóság eljáró tagjának aláírása.

Az ügyfél által történő átvételt igazoló záradék, az ügyfél aláírása.

2. melléklet

Írásbeli tájékoztatás a járművezető távollétében kiszabott közigazgatási bírságról

1. Az eljáró hatóság megnevezése, ügyszám (azonosító szám).
2. A jármű rendszáma.
3. A jármű üzemben tartójának adatai [személyazonosító adat, lakcím, nem természetes személy esetében cégnév, székhely vagy telephely].
4. Szabályszegés ideje.
5. Szabályszegés helye (település, kerület, utca, házszám).
6. Lakott területen kívül a kilométerszelvény megjelölése.
7. Tényállás rövid leírása és jogszabályi minősítése.
8. A bizonyítékot rögzítő technikai eszköz megnevezése, illetve az azonosításhoz szükséges egyéb adatok.
9. A bírság kiszabásának alapját képező jogszabályi rendelkezés, a kiszabott bírság összege, megfizetésének határideje és lehetséges módja, tájékoztatás a jogkövetkezményről.
10. Egyéb intézkedés.
11. Az eljáró hatóság megnevezése, bélyegzőlenyomata, a hatóság eljáró tagjának aláírása.

3. melléklet

Közigazgatási eljárás kezdeményezése gépjárművezető távollétében kiszabott közigazgatási bírság esetében

Az..... rendszámú gépjármű üzemben tartójával (személyazonosító adat, lakcím, nem természetes személy esetében cégnév, székhely vagy telephely) (a továbbiakban: ügyfél) szemben a Kkt. 20. § (4b) bekezdése alapján, a mellékelt tájékoztató szerint a gépjárművezető távollétében közigazgatási bírságot szabtam ki.

Az ügyfél a kiszabott bírságot nem fizette be/a szabályszegés elkövetését vitatta, ezért a Kkt. 20. § (4c) bekezdése alapján közigazgatási hatósági eljárás megindítását kezdeményezem. Mellékelten megküldöm a rendelkezésre álló bizonyítási eszközöket.

Záradék:

- a) keltezés,
- b) az eljáró hatóság megnevezése, bélyegzőlenyomata, a hatóság eljáró tagjának aláírása.

4. melléklet

Írásbeli tájékoztatás a visszatartásról

1. Az eljáró hatóság megnevezése.
2. A visszatartásra okot adó döntés száma, amely alapján intézkedés történik.
3. A jármű visszatartásával kapcsolatos intézkedések és kötelezettségek:
 - a) intézkedés a jármű visszatartásáról a kivetett, kiszabott bírság vagy a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig,
 - b) a jármű visszatartására kijelölt hely megnevezése, a kijelölt hely megközelítésének útvonala,
 - c) a kivetett bírság vagy a pénzkövetelés biztosítás megfizetésének módja,
 - d) a járműnek visszatartás helyéről történő távozásához kapcsolódó, a járművezetőre vonatkozó kötelezettségek.
4. Egyéb szükséges információk:
 - a) a jármű visszatartására kijelölt hely igénybevételeire vonatkozó esetleges feltételek,
 - b) a helyszínen elvett forgalmi engedély hatóság átvételének helye, időtartama,
 - c) a helyszínen elvett forgalmi engedély esetében a b) ponttól eltérő átvétellel kapcsolatos tájékoztatás,
 - d) az eljáró hatósággal vagy a hatóság eljáró tagjával történő kapcsolatfelvétel lehetőségei.
5. A bírság kivetésének alapjául szolgáló hatósági ellenőrzéshez kapcsolódó esetleges egyéb hatósági intézkedések, döntések:
 - a) a járműhöz, tartozékához, rakományához tartozó okmányok, a gépjármű indítókulcsának helyszíni időleges elvétele,
 - b) a jármű kötelező javításának vagy műszeres ellenőrző vizsgálatának elrendelése, ezek elvégzésére kijelölt helyszín meghatározása,
 - c) a járművezető részére kötelező pihenőidő letöltésének elrendelése,
 - d) a rakomány elhelyezésének változtatása, a rakomány egy részének lerakása,
 - e) a veszélyes áru (ADR) lerakása, kármentesítési helyre szállítása,
 - f) a megengedett tengelyterhelés túllépése miatt pótdíjfizetési kötelezettség megállapítása,
 - g) egyéb intézkedések.
6. Záradék:
 - a) az eljáró hatóság megnevezése, bélyegzőlenyomata, a hatóság eljáró tagjának aláírása,
 - b) a járművezető által történő átvételt igazoló záradék, a járművezető aláírása.

BELÜGYMINISZTERIUM

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.